

**Stichting
Koninklijk Concertgebouworkest**

Jaarverslag 2019

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, - 1 APR. 2020

paraaf voor identificatiedoeleinden:

27 maart 2020

Jaarverslag 2019

Bestuursverslag

1. Missie, visie en hoofddoelstelling	3
2. Kernactiviteiten	4
3. Organisatiestructuur	4
4. Interne organisatiestructuur	4
5. Governance	6
6. Overleg en zeggenschap	7
7. Bijzondere gebeurtenis: beëindiging samenwerking chef-dirigent	7
8. Maatschappelijk verantwoord ondernemen	7
9. Ontwikkelingen in het boekjaar	14
10. Voortgang ontwikkeling RCO House	18
11. Specifieke rapportagepunten subsidieverantwoording Gemeente Amsterdam	19
12. Financiële resultaten en vooruitzichten	21

Jaarrekening

1. Balans per 31 december 2019	27
2. Exploitatierkening	29
3. Kasstroomoverzicht	31
4. Algemene toelichting	32
5. Toelichting op de balans	36
6. Toelichting op de exploitatierkening	43
7. Kwantitatieve gegevens	52

Overige gegevens

1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	53
2. Bestemming resultaat	57
3. Gebeurtenissen na balansdatum	57

Bijlagen

1. Specificaties bij de functionele exploitatierkening 2019	58
2. Overzicht fte's 2019	62
3. Begroting 2020	63
4. Overzicht concertuitvoeringen 2019	64
5. Overzicht Buitenlandse optredens 2019	69
6. Rapportage nevenfuncties Bestuur en Directie 2019	70

1. MISSIE, VISIE

Doelstelling

Wij dragen zorg voor de instandhouding van het 'instrument' Koninklijk Concertgebouworkest, wij koesteren het en dragen het orkest in goede gezondheid over aan volgende generaties ter bevordering van de muziekcultuur in Amsterdam, Nederland en ver daarbuiten.

Visie

In een snel veranderende wereld speelt muziek een belangrijke rol. Ze zorgt voor bezinning, verbindt, geeft energie en overstijgt grenzen. Symfonische muziek is bijzonder verrijkend: het meerstemmige samenspel is zowel kwetsbaar als krachtig, vraagt om al onze aandacht en nodigt uit tot steeds opnieuw luisteren en voelen. Wij delen deze verbindende kracht van muziek graag met iedereen.

Door onze concerten in binnen- en buitenland, geluids- en video-opnamen en multimediate projecten brengen wij muziekliefhebbers over de hele wereld in vervoering. Met onze educatieve activiteiten en innovatieve concertformats weten wij steeds weer nieuw publiek te raken en door jong talent op te leiden, dragen wij bij aan een bloeiende toekomst voor de muziek.

Missie

Wij geven als symfonieorkest wereldwijd uitvoeringen van orkestmuziek op de belangrijkste podia, onder leiding van de beste dirigenten en op het allerhoogste niveau. Onze activiteiten in Amsterdam vormen de basis voor onze rol als Nederlands ambassadeur voor internationale excellentie. Wij bieden publiek emotionele en culturele verrijking en verleiden tot betrokkenheid en actieve loyaliteit.

Wij willen het symfonieorkest zijn met de grootste aantrekkingskracht voor muziekliefhebbers en professionals in binnen- en buitenland. Wij onderscheiden ons van andere ensembles door onze eigen klank, stilistische flexibiliteit, een open mentaliteit, onze rijke historie en de verbintenis met een unieke en wereldberoemde zaal.

Wij streven naar het bereiken van een zo groot mogelijk publiek en willen midden in de maatschappij staan. Wij streven naar langdurige en respectvolle relaties met onze omgeving. Geselecteerde hoogbegaafde jonge musici worden ondersteund en wordt een stimulerend perspectief op hun loopbaan geboden.

Als werkgever willen wij onze musici en stafmedewerkers een langdurig en enthousiasmerend arbeidsverband bieden. Wij dragen zorg voor een veilige omgeving waarbinnen het aangaan van (artistieke) uitdagingen centraal staat. Onze werknemers tonen zich betrokken bij het publiek en bij het orkestcollectief en streven naar een brede invulling van hun taken. Wij streven naar topkwaliteit in al onze uitingen.

Profiel

Het Koninklijk Concertgebouworkest is een internationaal boegbeeld van de Nederlandse cultuur- en orkestensector. Wij maken als internationaal opererend top-symfonieorkest deel uit van onze samenleving en realiseren een belangrijk deel van de landelijke uitgaansagenda voor symfonische muziek. Wij willen bereikbaar zijn voor alle muzikliefhebbers en verwelkomen eenieder. Wij onderscheiden ons binnen Nederland vooral als het orkest:

- met een artistieke werking op wereldtopniveau
- waar de wereldwijd belangrijkste dirigenten en solisten hun Nederlandse opwachting maken met meerdere uitvoeringen van hetzelfde programma
- dat internationaal het meest actief is
- dat het grootste publieksbereik heeft
- met een sterke focus op talentontwikkeling, educatie en participatie
- met een sterke media-uitstraling
- met een gezonde financiële exploitatie met een groot aandeel eigen inkomsten

2. KERNACTIVITEITEN

Kernactiviteit is het geven van concertuitvoeringen van orkestrepertoire voor betalend publiek in binnen- en buitenland.

Het streven is om jaarlijks ongeveer 120 concertactiviteiten te realiseren, waarvan er circa tachtig in de standplaats Amsterdam plaatsvinden.

Als nauwverwante secundaire activiteiten kunnen hieraan nog worden toegevoegd:

- Activiteiten op het gebied van publieksinitiatie, educatie en talentontwikkeling
- Ontsluiting van de orkestactiviteiten via mediaproducties
- Uitvoeringen van kamermuziek door leden van het orkest

3. ORGANISATIESTRUCTUUR

De Stichting Koninklijk Concertgebouworkest is een onafhankelijke stichting, gevestigd op de Gabriël Metsustraat 16, 1071 EB te Amsterdam en ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 41199917.

4. INTERNE ORGANISATIESTRUCTUUR

Samenstelling Bestuur

Visie op samenstelling Bestuur

Uit de aard der activiteiten van de Stichting vormen bestuurlijke ervaring en affiniteit met de doelstellingen en activiteiten van de Stichting de belangrijkste kwaliteiten op basis waarvan de kandidaten voor benoeming en herbenoeming worden geselecteerd. Het Bestuur streeft ernaar om in geslacht, leeftijd en herkomst een evenwichtige afspiegeling te vormen van de Nederlandse samenleving.

Mutaties Bestuursamenstelling 2019

In 2019 vonden de volgende mutaties plaats in het bestuur:

Er vonden in 2019 zes proefspelen plaats voor vijf openstaande posities. Binnen het orkest vonden in 2019 de volgende mutaties plaats:

In dienst

Jeroen Bal, piano

Elise Besemer, 2e viool tutti

Clément Peigné, cello tutti

Katy Woolley, solohoorn.

Uit dienst

Arthur Oomens

Gerda Ockers, 2e harp

Aan eerste violiste Sylvia Huang werd in verband met het bereiken van de finale in het Koningin Elizabethconcours de mogelijkheid geboden om voor de duur van seizoenen 2020-21 uit dienst te treden met een jaar terugkeergarantie.

5. GOVERNANCE

Het Koninklijk Concertgebouworkest onderschrijft de Code Culturele Governance en past deze toe. Het Bestuur heeft – naast de reguliere jaarcyclus – in 2017 en 2018 veel aandacht besteed aan het governancedossier door middel van een uitgebreide inventarisatie en analyse aan de hand van 'De 9 principes van Goed bestuur en Toezicht in de Cultuursector'. Hierover is gerapporteerd in jaarverslag 2018. Kort na deze exercitie verscheen een nieuwe versie van de Code, deze zal in 2020-21 uitgebreid in bestuur en (dan weer volledig bezette) directie worden behandeld.

Het Stichtingsbestuur kwam in 2019 vier maal regulier bijeen. Tevens vonden er twee telefonische bestuursvergaderingen plaats in juli en augustus inzake de ontwikkelingen rond de chef-dirigent en de wervingsprocedure van diens opvolger (zie ook: 7 Bijzondere gebeurtenis).

De agenda van de reguliere bijeenkomsten bevat een aantal vaste onderdelen (artistiek, financieel, zakelijke organisatie en PR) dat naar inzicht van directie en Bestuur wordt uitgebreid met actuele zaken die aandacht behoeven.

In 2019 werd extra aandacht gegeven aan:

- Subsidieaanvraag 2021/24 / Visie 2030
- Code Culturele Diversiteit
- Werving chef-dirigent
- Werving algemeen directeur
- Werving artistiek directeur
- Vacante Bestuursposities
- Procedure vertrouwenspersoon en klokkenluider
- Ontwikkelingen Development en RCO Foundation
- Aanpassingen merkbeleid/corporate communications

Om het begrip voor de ambities en het functioneren van het orkest bij de bestuursleden te versterken streeft het bestuur ernaar om tijdens de bestuursvergaderingen regelmatig met een orkestlid te spreken over het orkest en het leven als musicus. In 2019 hebben drie musici zich op deze manier aan het bestuur gepresenteerd.

De verslagen van het Artistiek Beraad (zie hieronder) komen standaard aan de orde in de bijeenkomsten van het Stichtingsbestuur.

6. OVERLEG EN ZEGGENSCHAP:

Overleg Directie – Vereniging ‘Het Concertgebouworchest’

Tenminste eenmaal per kwartaal vindt er afstemmingsoverleg plaats tussen de Directie en het Verenigingsbestuur (VB) in de zogenaamde Contactbespreking waarin de dagelijkse gang van zaken met het voltallige VB wordt doorgenomen en belangrijke beleidswijzigingen en –plannen worden besproken. Op basis van de agenda worden verschillende managers gevraagd om bij dit overleg aan te schuiven.

In 2019 hebben vier contactbesprekingen plaatsgevonden.

Daarnaast is er zeer regelmatig overleg tussen de Voorzitter van het VB en de Algemeen Directeur en vindt op gezette tijden overleg plaats tussen VB afvaardigingen met de zakelijk directeur en de manager P&O.

Overleg Directie – Artistieke Commissie

In het Artistiek Beraad vindt overleg plaats tussen Directie, chef-dirigent en de Artistieke Commissie (een commissie van orkestleden). Het overleg heeft betrekking op het artistieke beleid, het artistiek functioneren van het orkest, de toekomstige programmering en de evaluatie van gerealiseerde producties.

Het Artistiek Beraad heeft in 2019 zeven keer plaatsgevonden.

7. BIJZONDERE GEBEURTENIS: BEËINDIGING SAMENWERKING CHEF-DIRIGENT

Op 2 augustus 2018 is de beëindiging van de samenwerking met chef-dirigent Daniele Gatti wereldkundig gemaakt. De beëindiging is in het voorjaar van 2019 geformaliseerd en heeft niet geleid tot financiële consequenties voor onze organisatie.

8. MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Arbeidsvoorwaarden en personeelsvoorzieningenbeleid

Conform de afspraken die eind 2016 zijn gemaakt zijn de salarissen binnen de organisatie per januari 2019 geïndexeerd met een 2,2% stijging. Ondanks de resultaten over 2019, maar gezien de verwachtingen voor de periode 2017-2020 is ultimo 2019 besloten om ook in 2020 een salarisaanpassing van 2,2% toe te passen.

Topinkomens

Het Koninklijk Concertgebouworkest is onderhevig aan de Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen (WNT). De Stichting Koninklijk Concertgebouworkest geeft uiteraard conform de door de WNT gestelde kaders uitvoering aan de wet. Voor verdere details verwijzen wij naar pagina 48 van de jaarrekening.

Honoraria dirigenten en solisten

Dirigenten en solisten worden ingehuurd op basis van overeenkomsten van opdracht. Betaling geschiedt per gegeven concert. De concertfee omvat de individuele voorbereiding op het concert alsmede de collectieve voorbereiding en uitvoering in samenwerking met het orkest.

Het totaal betaalde bedrag aan honoraria voor alle dirigenten tezamen beliep in 2019 € 1.385.421. Met dit bedrag zijn alle repetities en alle concerten, in binnen- en buitenland, afgedekt (m.u.v. eventuele operavoorbereiding en opera-uitvoeringen); met 99 concertoptredens in symfonische bezetting met dirigent in 2019 komt dit neer op een gemiddeld honorarium van € 13.994 per gegeven concert.

Het totaal betaalde bedrag aan honoraria voor alle solisten tezamen beliep in 2019 € 987.181. Met dit bedrag zijn alle repetities en concerten m.u.v. eventuele operavoorbereiding en uitvoeringen afgedekt; met 99 concertoptredens in symfonische bezetting in 2019 komt dit neer op een gemiddelde uitgave aan solisten à € 9.972 per gegeven concert.

Naast genoemde honoraria worden reis- en verblijfkosten in de meeste gevallen separaat door het orkest vergoed (totaalbedrag 2019: € 162.344).

Werkgelegenheid – werkgeverschap - opdrachtgeverschap

Het Koninklijk Concertgebouworkest kiest er uit artistieke overtuiging voor om de orkestformatie ook voor de komende jaren op peil te houden en streeft daarbij naar een bezetting van 121 fte 'op het podium', en daarbij uitsluitend full time contracten aan te bieden. Deeltijd is op artistieke gronden slechts beperkt mogelijk en kan per periode van drie seizoenen worden toegekend.

Ieder orkest heeft behoefte aan een flexibele schil rond de vaste krachten op het podium; voor het opvangen van ziekteverzuim, verloven en afwijkende orkestbezettingen zal altijd een beroep moeten worden gedaan op goede remplaçanten. Het orkest betoont zich ook voor deze flexwerkers graag een zo sociaal en goed mogelijke werkgever en past de *fair practice code werkgeverschap* toe.

- De inzet van deze flexkrachten vindt plaats binnen de landelijke *cao remplaçanten*, dat is op zich een praktijk die *fair practice-proof* is, met dien verstande dat de overeengekomen honoraria binnen de *cao remplaçanten* achter lopen op die van de vaste musici.
- Er wordt voor de inhuur van de flexibele schil musici geen gebruik gemaakt van zzp- of payrollconstructies.
- Voor werkzaamheden binnen de staforganisatie wordt incidenteel een beroep gedaan op arbeid in de vorm van zzp- of uitzendcontracten. De Stichting hanteert hiervoor marktconforme tarieven en toont zich een betrouwbare en sociale opdrachtgever.

De inwerkingtreding van de Wet Arbeidsmarkt in Balans per 1 januari 2020 heeft een impact op het fair practice dossier van de honoraria voor remplacanten. Zie ook de risicoparaagraaf op pagina 22 en verder.

Code Inclusie en Diversiteit

Het Koninklijk Concertgebouworkest onderschrijft de Code Inclusie en Diversiteit en past deze toe.

Wij rapporteren als volgt op de vier P's uit de code:

Programmering - De programmering van het Koninklijk Concertgebouworkest wordt bepaald door het internationaal gewaardeerde corpus aan bestaande en nieuw te schrijven werken voor symfonieorkest. Waar mogelijk programmeren wij kwaliteitsvolle werken die bijdragen aan een grotere culturele diversiteit.

Publiek - Wij constateren dat de repertoirekeuze bepalend is voor de uiteindelijke samenstelling van het publiek. Aangezien het orkest primair uitvoering geeft aan de Westerse symfonische canon, is het publiek vaak overeenkomstig samengesteld. Het orkest zal zich de komende jaren dan ook vooral richten op het bewerkstelligen van een grotere inclusiviteit en diversiteit op het gebied van de sociaal economische factoren- en de leeftijdsopbouw in de samenstelling van het publiek. Met name over de as van publieksverjonging verwachten wij ook een groter aandeel culturele diversiteit te kunnen bewerkstelligen.

Personeel:

orkest - Proefspelen vinden volgens strikte procedures plaats en zijn gericht op selectie van de gezochte allerhoogste kwaliteit, zonder aanzien des persoons.

Het orkest telde ultimo 2019 op 118 ingevulde formatieplaatsen op het podium 62 leden met een immigratie-achtergrond, waarvan 5 'niet-Westers'. Binnen het orkest is een gebalanceerde man-vrouw verhouding aanwijsbaar.

staf - Bij de samenstelling van staf, directie en bestuur gelden geschiktheid voor de functie en affiniteit met de doelstellingen en het uiteindelijke product van de Stichting als de belangrijkste kwaliteiten voor selectie. Werving geschiedt op basis van tevoren opgestelde functieprofielen.

De staf telde ultimo 2019 op 53 leden 11 leden met een immigratie-achtergrond, waarvan 3 'niet-westers'. Binnen de staforganisatie is een oververtegenwoordiging van vrouwen aanwijsbaar.

Partners - Ten aanzien van de dirigenten, solisten en gastartiesten waarmee het orkest werkt, geldt hetzelfde als hetgeen bij de samenstelling van het orkest is opgemerkt: alleen de te leveren kwaliteit in het gevraagde repertoire telt. De marktplaats voor deze partners is zéér internationaal.

Ten aanzien van externe personen en organisaties waarmee de staforganisatie samenwerkt geldt dat geschiktheid voor de opdracht en affiniteit met het te leveren eindproduct bepalend zijn.

In 2018-2019 heeft de Code Culturele Diversiteit uitgebreid op de agenda van het Bestuur gestaan. Hieruit zijn actiepunten voortgekomen die in 2019 zijn meegenomen bij het opstellen van de beleidsplannen voor Kunstenplanperiode 2021-24 en verder.

Mensenrechten – tournees en gastartiesten

Het Koninklijk Concertgebouworkest volgt de beleidslijnen van de Rijksoverheid waar het de optredens buiten de landsgrenzen betreft. In algemene zin kan worden gesteld dat het orkest optreedt in die landen waar Nederland op diplomatiek niveau wordt vertegenwoordigd. Voor de lijst van buitenlandse optredens die plaatsvonden in 2019 verwijzen wij naar bijlage 5.

Ten aanzien van de individuele gastartiesten waarmee het orkest samenwerkt, geldt de volgende beleidslijn:

Het Concertgebouworkest werkt samen met een scala aan dirigenten, solisten en componisten. Deze kunstenaars worden op hun artistieke kwaliteiten beoordeeld, niet op hun karaktereigenschappen, meningen of politieke voorkeuren.

Het Concertgebouworkest werkt niet samen met kunstenaars die door de Nederlandse overheid of de EU vermeld worden op een lijst van personen die onderworpen zijn aan sancties die hen de toegang tot Nederland of lidstaten van de EU ontzeggen.

Deze lijn is ook in 2019 gevolgd.

Milieuaspecten van de activiteiten.

Met uitzondering van de noodzakelijke (internationale) reis- en transportbewegingen die samenhangen met de optredens in binnen- en buitenland leiden de kernactiviteiten van de Stichting slechts beperkt tot milieulast. Uit internationaal onderzoek komt naar voren dat met name de uitstoot van de concertlocaties en de reisbewegingen van het publiek van en naar de zaal samen tot ongeveer tweederde van de milieulast van concertactiviteiten leidt. Reisbewegingen en hotelverblijf van de optredende artiesten genereren het ontbrekende laatste derde deel.

Een belangrijke factor binnen onze wensen om onze milieulast te reduceren wordt gevormd door de inspanningen die Het Concertgebouw NV zich getroost in de vergroening van zijn activiteiten en die zijn gericht op zowel het reduceren van de energiebehoefte van het gebouw als ook op het reduceren van zijn ecologische footprint en afvalstromen. De gewenste reducties aan de zijde van publieksstromen worden met name beïnvloed door het landelijke en gemeentelijke mobiliteitsbeleid.

RCO House heeft dank zij de renovatie en nieuwbouw een energielabel A toegewezen gekregen.

De Stichting Koninklijk Concertgebouworkest is in 2015 begonnen met het vastleggen van de CO₂-belasting van de collectieve bewegingen:

2015	1078 ton CO ₂ (35 concerten buitenland), uitstoot instrumentenvervoer niet gemeten
2016	1356 ton CO ₂ (29 concerten buitenland), incl. instrumentenvervoer
2017	1632 ton CO ₂ (30 concerten buitenland), incl. instrumentenvervoer
2018	1296 ton CO ₂ (29 concerten Buitenland), incl. instrumentenvervoer
2019	1289 ton CO ₂ (28 concerten Buitenland), incl. instrumentenvervoer

De CO₂ last die voortvloeit uit de logies in hotels op tournee hebben wij tot heden niet kunnen berekenen.

In 2019 is de CO₂ belasting voortvloeiend uit onze verplaatsingen 2018 gecompenseerd door middel van een Gold Standard compensatieprogramma. Voor de CO₂ last 2019 zal in 2020 een passende compensatie worden gezocht.

Educatie: Talentontwikkeling jonge dirigenten

De samenwerking met de landelijke Masteropleiding Orkestdirectie kon in 2019 worden gecontinueerd waardoor 12 repetitiebezoeken en 4 ontmoetingen tussen dirigenten en directiestudenten vanuit dit samenwerkingsverband konden worden aangeboden en begeleid.

In 2019 maakte één dirigent zijn debuut en drie dirigenten hun tweede opwachting bij het Koninklijk Concertgebouworkest.

Educatie: Talentontwikkeling: jonge musici

Orkestacademie

Sinds 2003 biedt het Koninklijk Concertgebouworkest de leergang *Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest* aan, waar beginnende beroepsmusici intensief worden gecoached op het vlak van orkestspel.

In de afgelopen vijf seizoenen kon het orkest de volgende aantallen academisten begeleiden:

- 2014-2015 5 academisten (op 7 posities, 2 konden niet worden ingevuld)
- 2015-2016 7 academisten (op 7 posities)
- 2016-2017 7 academisten (op 7 posities)
- 2017-2018 7 academisten (op 7 posities)
- 2018-2019 8 academisten (op 8 posities)
- 2019-2020 9 academisten (op 9 posities)

Dankzij financiële bijdragen van de RCO Foundation kan het aantal beschikbare academieplaatsen tot 2021 groeien tot 10 per seizoen, voor de periode 2021/24 voorzien wij verdere groei naar uiteindelijk 12 posities.

Daarnaast hebben de leden van de orkestacademie in 2019 nog diverse kamermuziekconcerten gegeven in Amsterdam (Concertgebouw, Muziekgebouw aan t IJ en Amsterdamzaal) Weesp, Amerongen, Abcoude, Apeldoorn, München (uitwisseling met de academie van de BRSO). Ook hebben zij deelgenomen aan masterclasses van artists in residence pianist Pierre Laurent Aimard en altvioliste Tabea Zimmerman.

Samenwerking Zuid Afrika

Binnen het kader van de in maart 2013 gestarte samenwerking met het Orkest van Kwazulu Natal en het South African National Youth Orchestra zijn twee musici van het Koninklijk Concertgebouworkest afgereisd naar Zuid Afrika om daar masterclasses te geven. Dit programma zal in 2020 – na zeven jaar - worden beëindigd. Naar een nieuwe soortgelijke samenwerking wordt gezocht.

Concertgebouworkest Young

In 2019 vond de eerste editie plaats van Concertgebouworkest Young, het pan-europese orkestproject voor getalenteerde jongeren van 14 tot 18 jaar (inclusief een talent uit Zuid Afrika via bovengenoemde samenwerking) die om welke reden dan ook toegang tot een goede en nabije muzikale educatieve structuur ontberen.

Na een week intensieve voorbereiding in Akoesticum Ede – met veel coaching door de leden van het Concertgebouworkest en een bijzonder aanvullend programma i.s.m. United World Colleges Nederland ter bevordering van persoonlijke ontwikkeling, gemeenschapszin en invulling van het ambassadeurschap – gaf het jeugdorkest twee overweldigend succesvolle concerten in Amsterdam en Brussel en een kamermuziekmarathon in de Amsterdamzaal van RCO House en het Openluchttheater in het Vondelpark.

Educatie: binnenschoolse educatie / initiatie / participatie

Het orkest werkt op het gebied van de binnenschoolse educatie nauw samen met Het Concertgebouw in de coördinatie en afstemming van zijn muziek-educatieve activiteiten ten behoeve van het Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs. De relatie met de scholen is in handen van het Concertgebouw, inclusief het acquisitie- en evaluatietraject, voortvloeiend uit de specifieke eigenschappen van de Amsterdamse markt voor kunsteducatie.

Het Koninklijk Concertgebouworkest ontplooidde in 2019 de volgende activiteiten op het gebied van educatie en initiatie / participatie (onderstaande is exclusief de eerder genoemde activiteiten op het gebied van talentontwikkeling):

- *Educatie, ontwikkeling educatieve apps voor primair onderwijs*
 - De vier apps *Carnaval der Dieren*, *Peter en de Wolf*, *Schilderijen van een tentoonstelling* en *Romeo en Julia* zijn inmiddels in gebruik bij krap 2500 basisscholen en/of schoolstichtingen en 38 culturele steunpunten primair onderwijs. Hiermee worden jaarlijks circa 120.000 leerlingen bereikt.
 - De apps worden in toenemende mate ook aangevraagd door PABO's, PABO studenten, Kunstcentra en Bibliotheken en buitenlandse scholen in het grensgebied met Duitsland en in Vlaanderen

- In 2019 is de ombouw van de apps naar browserversie gerealiseerd.
 - Er is een verdiepingsprogramma gestart waaraan basisscholen uit (groot) Amsterdam aan kunnen deelnemen als ze gebruik maken van de educatieve apps. Dit verdiepingsprogramma bestaat uit 2 klasbezoeken door orkestmusici en een schoolconcert in de Amsterdamzaal van RCO House. In april 2019 vonden er in totaal 6 schoolconcerten plaats waarbij 4 scholen betrokken waren (uit Beverwijk, Almere, Weesp en Amsterdam). Het bereik was 400 leerlingen uit groepen 1-4.
 - In februari 2019 vond een educatief programma plaats voor de eerste klassen van het Sweelinck College. De leerlingen kregen een week lang iedere dag een uur muziekles van 2 workshopleiders en een orkestmusicus. De laatste dag was er een presentatie in de Amsterdamzaal voor ouders, docenten, musici en staf van het Concertgebouworkest. Hieraan deden in totaal 56 leerlingen mee.
- *Educatie, in samenwerking met Het Concertgebouw NV*
 - 42 repetitiebezoeken 'On Stage - Back Stage' (1506 leerlingen VO)
 - 4 Workshops scholieren (102 leerlingen VO)
 - *Initiatie / participatie*
 - Twee programma's 'Familieconcert', elk twee keer uitgevoerd: *Petroesjka* o.l.v Cristian Macelaru in de Grote Zaal en *Assepoester* o.l.v. Elim Chan ook in de Grote Zaal. Met inleidingen voor de kinderen en hun ouders voorafgaand aan de concerten in 3 foyers.
 - Voortzetting 'Essentials', aangepast concertformat gericht op doelgroep 25-40 jaar (drie concerten in 2019)
 - Gratis toegankelijke lunchconcerten (tien openbare repetities)
 - Openbare repetities voor Vrienden (drie repetities openbaar voor leden van de Vriendenvereniging)
 - Entrée Late Night (i.s.m. Entrée bij de Horizonprogramming, vier evenementen, en bij Essentials - eveneens drie evenementen)
 - Meet the Artists (vijf ontmoetingen)
 - Inleidingen voorafgaand aan concerten (vijf inleidingen)
 - Arrangement Familieserie met 'kinderinleidingen' (drie concerten met inleiding)
 - Een bijzonder concert voor patiënten, bezoekers en medewerkers van het AMC
 - *Internationaal*
 - Drie masterclasses door leden van het Concertgebouworkest, gegeven in het buitenland (Naples (Florida), Luzern en Taipei).
 - Samenwerking Zuid-Afrika (zie hierboven)

Repertoire-ontwikkeling

In 2019 verzorgde het orkest de volgende wereldpremières

Richter - Wendingen

Muhly - Death in Venice, div. bewerkingen en incidentele toneelmuziek

Van der Aa - akin

Verder werden de volgende werken in Nederlandse première gebracht:

- Soler – Sol
- Wennäkoski – Soie
- Eötvös – Alle vittime senza nome
- Glanert – Weites Land

Formatontwikkeling

Op het gebied van formatontwikkeling kunnen voor 2019 de volgende activiteiten worden genoemd:

- Bijzondere samenwerking met ITA in 'Dood in Venetië'
- Bijzondere samenwerking met Spinvis in de uitvoering rond Andriessens 'de Staat' in Paradiso (Club Night)
- Mise-en-espace in mini-opera *The Stronger* (Barry), visualisatie in Poulenc – Les biches in samenwerking met Museum De Hermitage
- Opera-pastiche in programma Hengelbrock oktober 2019
- Diverse optredens in kamermuziekbezetting en masterclasses in binnen- en buitenland
- Speciaal optreden voor patiënten Academisch Medisch Centrum Amsterdam
- Eerste realisatie pan-Europese jeugdproject Concertgebouworkest Young, optredens in Amsterdam en Brussel
- Succesvolle voortzetting concertserie Essentials, gericht op 25-40 jarigen met aangepaste aanvangstijd, presentatie en programmasamenstelling
- Randprogrammering *Entree Late Night*, gericht op publiek tot 35 jaar in samenwerking met jongerenvereniging Entree
- Horizon: drie thematische festivals in samenwerking met Amsterdamse kunstinstellingen (interdisciplinair), inclusief formatontwikkelingen zoals in het concert geïntegreerde lezing, dansoptredens of bijzondere beeldprojecties)
- Familieconcerten *Assepoester* en *Petroesjka*
- Twee edities Club Night in de *Adamtoren* en *Paradiso* (avontuurlijk geprogrammeerd kamermuziekprogramma op een afwijkende locatie met een traditie in niet-klassieke muziek) als onderdeel van de Artist in Residence programma's
- Kamermuziekprogramma in de Amsterdamzaal met Artist in Residence Pierre Laurent Aimard

9. ONTWIKKELINGEN IN HET BOEKJAAR

Artistiek

Het is altijd lastig om artistieke hoogtepunten binnen een jaar te benoemen, zeker binnen een druk jaarschema zoals het Koninklijk Concertgebouworkest dat uitvoert. Voor 2019 beperken wij onze keuze hier tot de onderstaande selectie, maar tekenen daarbij aan dat het jaar véél meer memorabele momenten telde dan deze summier opsomming rechtvaardigt. Het gehele programma-overzicht is in lijstvorm in dit jaarverslag opgenomen (zie bijlage 4).

Binnen de programmering neemt de serie Horizon een bijzondere plaats in. In 2019 konden wij in samenwerking met verschillende Amsterdamse kunstinstellingen een reeks bijzondere en interdisciplinair geprogrammeerde evenementen realiseren.

De Horizonthema's betroffen in 2019:

- *Barcelona - Amsterdam 2019* in samenwerking met Museum Het Schip
- *Dood in Venetië* in samenwerking met ITA
- *Schatten en schandalen* in samenwerking met Museum De Hermitage

Kamermuziek

Het Concertgebouworkest stimuleert zijn leden tot het spelen van kamermuziek omdat dit sterk de ontwikkeling van de klank- en speelcultuur versterkt. Het draagt ook bij aan de artistieke en sociale cohesie binnen de orkestgemeenschap.

De Coördinator Kamermuziek produceerde in 2019 81 kamermuzikale activiteiten (27 openbare en 54 besloten optredens) ten behoeve van:

- de eigen programmering van het orkest (Horizon en de bijbehorende *Entrée Late Night*): 4 optredens
- de serie *Close-up* voor Concertvrienden: 9 optredens
- Mecenaat en Buitenlandse Vriendenverenigingen: 22 optredens
- Sponsors en andere stakeholders: 19 optredens
- Asielzoekers in samenwerking met vluchtelingenwerk Nederland: 1 optreden
- Overig, bijvoorbeeld *Club Night*, PR activiteiten etc: 26 optredens

Bovenstaande staat nog los van de vele kamermuzikale activiteiten die onze musici op eigen initiatief hebben gerealiseerd. Aangezien deze kamermuzikale activiteiten niet tot de kernactiviteiten van het orkest behoren, zijn deze niet opgenomen in het voorgeschreven prestatieoverzicht.

Publieksbereik

Het orkest genereerde in 2019 201.424 bezoeken (alle activiteiten), waarvan 142.077 in Amsterdam, 1.057 elders in Nederland en 58.290 bij de concerten in het buitenland.

De gemiddelde zaalbezetting van de 70 reguliere concertoptredens in Amsterdam – dus exclusief operabegeleiding, gratis toegankelijke concerten, lunchconcerten, inleidingen of lezingen en dergelijke, maar inclusief kinderconcerten en co-productie ITA (114.513 bezoeken) bedroeg 89% (gerelateerd aan de verkoopbare zaalcapaciteit). In bovenstaande opsomming zijn de bezoekers aan de kamermuziekactiviteiten niet meegenomen daar deze niet worden vastgelegd.

In 2019 was het aantal verkochte kaarten voor onze Amsterdamse concerten aan klanten die in het buitenland woonachtig zijn – mede onder invloed van het relatief lage aantal concerten in Amsterdam – iets af tot 10.345 stoelen. Het percentage stoelen bezet door een buitenlandse kaarthouder nam toe tot 10%. De gemiddelde boekingshorizon van deze bezoekers ligt op ruim veertig dagen voor het concert, dat suggereert dat het

concertbezoek een belangrijk element is geweest binnen de reis- (en bestemmings-) planning van de bezoeker.

De geografische spreiding van onze in Nederland woonachtige bezoekers is gelijk gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. 60% van de bezoekers aan onze concerten in Amsterdam is afkomstig uit een straal van meer dan 15 km rond het Concertgebouw.

In 2019 heeft het Koninklijk Concertgebouworkest volgens het geldende vrijkaartenbeleid in 68 reguliere concerten in eigen exploitatie in Amsterdam 5.990 vrijkaarten uitgegeven, een gemiddelde van 88 per concert.

Marketing

Dynamic pricing heeft een vaste plek gevonden binnen onze optimalisatiestrategie. In 2019 liepen wij bij de toepassing hiervan in een aantal gevallen duidelijk tegen de grenzen van de prijsflexibiliteit aan, waardoor bij enkele concerten alleen in de duurdere (en daarmee meest opvallende) delen van de zaal plaatsen onverkocht bleven. Dit was reden om het instrument dynamic pricing met meer terughoudendheid in te zetten.

Publiciteit

Januari 2019 stond in het teken van de opening van RCO House. In de interviews voor de dagbladen met algemeen directeur Jan Raes werd door de muziekers tevens aandacht besteed aan de stand van zaken rond de breuk met Daniele Gatti. Tijdens de openingsdagen van RCO House werd in de ochtenden steeds rechtstreeks verslag gedaan vanuit het pand. Op donderdag 17 januari door Goedemorgen Nederland, op vrijdag 18 januari door Radio 1, stadszender AT5 en 's avonds in de bulletins van het NOS Journaal, en op zaterdagochtend 19 januari vond vanuit de Amsterdamzaal een rechtstreekse uitzending plaats door Radio 4, verzorgd door mediapartner AVROTROS.

Tijdens de VS-tournee in februari bezocht Telegraaf-journalist Louis Gauthier de concerten in Washington en New York, waarna hij in de krant een groot verslag van deze tournee publiceerde. Hierin benadrukte hij de logistieke uitdagingen van de tournee, en ondervond hij dat er ondanks het vertrek van Gatti een zeer goede sfeer onder de musici was. Op 23 april maakte het Concertgebouworkest bekend dat het ongenoegen tussen Gatti en het orkest was opgelost. In hetzelfde bericht stond dat Gatti en het orkest geen verdere mededelingen meer zullen doen.

In mei leefde het orkest intens mee met de verrichtingen van onze Belgische violiste Sylvia Huang tijdens de Koningin Elisabeth wedstrijd. Zij bereikte daarin de finale en kreeg daarvoor veel aandacht in met name de Belgische pers. Op 31 mei maakte het orkest bekend dat algemeen directeur Jan Raes eind december 2019 afscheid zou nemen van het Concertgebouworkest. Dit nieuws werd groot opgepikt door de Nederlandse en Belgische media.

De zomer van 2019 stond voor het Concertgebouworkest vooral in het teken van de eerste editie van het internationale jeugdorkest Young. De start hiervan ging niet onopgemerkt voorbij. Door de kranten en radio4 werd uitgebreid verslag gedaan, en de NOS kwam in de eerste week een kijkje nemen in Akoesticum te Ede, waar de jongeren

werden klaargestoomd voor hun concerten in Het Concertgebouw en de Brusselse zaal Flagey. Dit leidde tot nieuwsitems op Radio 1, NOS.nl en het NOS Journaals, alsmede een story op het goed gevolgde instagram-account van de NOS.

Op maandagochtend 4 november vond de start plaats van het Nationaal Schoolontbijt; een groot jaarlijks initiatief om kinderen en ouders te wijzen op het belang van een goede en gezonde start van de dag. Deze jaarlijkse kick-off is een groot PR-evenement en vond ditmaal plaats rond de start van een repetitie door het Concertgebouworkest in de Grote Zaal van Het Concertgebouw. Speciaal voor deze gelegenheid was een grote uitbouw voor het podium gerealiseerd, met tafels waaraan schoolkinderen konden ontbijten. Het startschot werd gegeven door een kind dat samen met dirigent Paavo Järvi de opmaat tot de repetitie mocht geven. Van deze opening werd breed verslag gedaan door vele nationale nieuwsmedia.

Diezelfde week vond een ander bijzonder evenement plaats: op het Voetenplein van het Amsterdam UMC, locatie AMC, vond een uitvoering door ons orkest plaats van de Vierde symfonie van Johannes Brahms. Jaarlijks geeft het Concertgebouworkest een gratis concert voor mensen die wel wat steun kunnen gebruiken. Ditmaal werd er gespeeld voor patiënten, medewerkers en bezoekers van het ziekenhuis. Het initiatief werd zeer gewaard, zo bleek uit de vele positieve reacties ter plekke en op social media. Stadszender AT5 was aanwezig om verslag te doen.

Het einde van het jaar stond helaas in het teken van zeer droevig nieuws, het overlijden van voormalig chef-dirigent Mariss Jansons op 1 december. Dit was groot internationaal nieuws. Een video van het eerbetoon van het Concertgebouworkest, een gefilmde uitvoering van één van Jansons meest geliefde toegiften, de Valse triste van Jean Sibelius, werd op sociale media veel gedeeld. Namens het orkest waren Jan Raes, Wiet Pot (voorzitter Stichtingsbestuur), Christian van Eggelen (voorzitter Vereniging 'Het Concertgebouworkest') en solohoboïst Alexei Ogrintchouk aanwezig op de uitvaart in Sint-Petersburg.

Mediaportefeuille

In 2019 werden de volgende mediaproducties gerealiseerd:

Radio

- 25 concertregistraties AVROTROS – NPO Radio 4
- 4 concertregistraties radio buitenland 'on tour'

Televisie

- 4 eigen Audiovisuele producties (concertregistraties) ten behoeve van diverse afnemers / co-producenten (o.a. Unitel-Classica, Mezzo, AVROTROS)

CD-opnamen en -releases

- In 2019 werden vijf werken opgenomen voor gebruik op het label RCO Live
- In 2019 werden zeven cd/dvd/vinyl producties uitgebracht op RCO Live. Hieronder ook de laatste registraties die met Daniele Gatti werden gemaakt binnen zijn chef-dirigentschap

10. VOORTGANG ONTWIKKELING RCO HOUSE

Op 18 januari 2029 werd RCO House feestelijk geopend door Burgemeester Femke Halsema. Dank zij een zeer succesvol verlopen fondsenwervingscampagne is de volledige target van € 10 miljoen aan schenkingen door particulieren en fondsen gerealiseerd. Hiermee kon het orkest de verstep van het oude kantoorpand naar het nieuwe gebouw met al zijn faciliteiten, budgetneutraal maken.

Binnen de ontwikkeling van het pand is in RCO House het volgende gerealiseerd:

- 6 studiekamers voor musici 'klein'
- 4 studiekamers voor musici 'groot'
- 1 ensembleruimte voor kamermuziek, educatie en ontvangsten
- 1 werkruimte voor eventuele fysieke of psychische begeleiding musici
- 1 werkruimte voor een eventuele cateraar
- 2 ontvangstruimten 'foyer'
- Toekomstbestendige kantoorruimte (72 werkplekken volgens systeem 'vaste werkplek') inclusief vergaderfaciliteiten
- Het pand heeft een energielabel 'A' toegekend gekregen

RCO House is in bezit van de speciaal hiertoe in het leven geroepen beheersstichting Stichting Beheer vastgoed Koninklijk Concertgebouworkest. Stichting Beheer is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam onder nummer 66182069. Het bestuur van de Stichting bestaat uit:

Naam	woonplaats	functie	aangetreden aftredend	
Joop Janssen	Amsterdam	Voorzitter	2016	2020
Hans Swarts	Bilthoven	Secretaris	2016	2020
Erik Gerritsen	Amsterdam	Penningmeester	2016	2020

De bestuursposities betreffen alle een niet-bezoldigde functie.

11. SPECIFIEKE RAPPORTAGEPUNTEN SUBSIDIEVERANTWOORDING GEMEENTE AMSTERDAM

Toelichting op kwantitatieve prestatieafspraken

<u>Kernactiviteiten (incl. opera)</u>	gerealiseerd	meerjarenplanning
# nieuwe producties	45	45
# co-producties	2	1
# reguliere concerten in Amsterdam	80	88
# bezoeken in Amsterdam	125.778	130.000
# concerten rest van Nederland	1	2
<u>Bijdrage Internationalisering (excl. opera)</u>	gerealiseerd	meerjarenplanning
# activiteiten in 2019	29	35
# bezoeken	58.290	70.000
# activiteiten voor internationaal publiek in Amsterdam	80	88
# buitenlands bezoek in Amsterdam (abonementhouders niet meegeteld)	10.345	4.500
<u>Bijdrage Educatie / Talentontwikkeling</u>	gerealiseerd	meerjarenplanning
# activiteiten schoolgebonden	46	50
# deelnemers	1.608	1.250
Talentontwikkeling kortdurend	148	60
Talentontwikkeling langdurend	9	12

Toelichting op gerealiseerde activiteiten

Zie pagina 11 t/m 18 en bijlagen 4 en 5

Toelichting op de balans en op staat van baten en lasten

Zie pagina 36 t/m 49

Gerealiseerd percentage eigen inkomsten

Het percentage eigen inkomsten bedroeg in 2019 50,8% van de totale inkomsten (berekening volgens format Gemeente Amsterdam).

Toelichting samenstelling organisatie, directie en bestuur en Governance

Zie pagina 4 t/m 11

Toelichting op werkgeverschap en opdrachtgeverschap

Zie pagina 8-9

Toelichting op uitvoering Wet Normering Topinkomens

Zie pagina's 7-8 en 48-49

Toelichting op aantal verstrekte vrijkaarten

Zie pagina 16

Toelichting op kwalitatieve prestatieafspraken

- Cultureel ondernemerschap
 - Het Koninklijk Concertgebouworkest ziet cultureel ondernemerschap als een van de elementaire eigenschappen van de organisatie. Het streven naar een hoog aandeel eigen inkomsten, geleverd door een breed palet van inkomstenbronnen, een sterk draagvlak onder het publiek en stakeholders, de wens om artistiek, zakelijk en organisatorisch innoverend te zijn alsmede een strenge blik op het kostenniveau behoren tot de vaste uitgangspunten van de organisatie.
- Samenwerking binnen de sector / ketenverantwoordelijkheid
 - Samenwerking met Het Concertgebouw NV
 - Samenwerkingen binnen Horizon (zie pagina 15)
 - Samenwerking Nationale Opera & Ballet
 - Samenwerking met ITA
 - Samenwerking Conservatorium van Amsterdam
 - Deelname aan overleg ACI (Amsterdamse Culturele Instellingen)
 - Lid van Vereniging van Nederlandse Orkesten / AWWN / Kunsten'92
- Verbreding publieksbereik, pluriformiteit van het aanbod, diversiteit
 - Verbreding Publieksbereik: zie pagina's 15-17
 - Pluriformiteit van het aanbod: zie pagina's 11-15 alsmede bijlage 4
 - Diversiteit: zie pagina 9-10 en 14-15
- Bijdrage aan Cultuureducatie en Talentontwikkeling
 - Educatie & Talentontwikkeling: zie pagina 11-13
- Bijdrage aan de ambitie om Amsterdam te positioneren als internationale cultuurstad van wereldklasse
 - Het Koninklijk Concertgebouworkest treedt zowel in Amsterdam als ver daarbuiten op als cultureel ambassadeur van de stad Amsterdam (zie bijlagen 4 en 5). Het orkest wordt internationaal gezien als een van 's werelds leidende orkesten en programmeert een breed palet aan symfonisch repertoire ('van Bach tot Van der Aa'). Het orkest is in staat om grote gastdirigenten en – solisten naar Amsterdam te halen, vaak voor meerdere uitvoeringen van hetzelfde programma. De bezettingscijfers van de concerten zijn in binnen- en buitenland onverminderd hoog, en het orkest werkt actief aan de verdere verspreiding van zijn producties door middel van een innovatief mediabeleid.
 - Samenwerking Amsterdam Marketing
 - Met project Concertgebouworkest Young initieerde het orkest een bijzonder (internationaal) aansprekend pan-europees talentontwikkelingsproject
 - Het orkest biedt een internationaal aansprekend taalvrij aanbod in het Concertgebouw Amsterdam, waar het in 2019 ruim 10.000 buitenlandse bezoeken mee genereerde. De gemiddelde boekingshorizon behorend bij deze bezoeken is ongeveer 40 dagen, het betreft dus eerder 'gepland bezoek door meerwaardezoekers' dan last-minutebeslissingen van willekeurige toeristen.

12. FINANCIËLE RESULTATEN

Exploitatieresultaat 2019 versus begroting 2019

Het verslagjaar is afgesloten met een nadelig exploitatiesaldo van € 868.462 (begroot: €869.484, negatief). Het saldo uit gewone bedrijfsuitoefening beliep € 1.104.820, negatief (begroot: € 961.484, negatief).

De verdelingen van de baten en lasten in boekjaar 2019 zijn als volgt (bedragen x € 1.000):

1. Eigen inkomsten				
binnenland	10.664	1. Personele kosten (Beheerslasten)	3.799	
2. Concerten buitenland	4.455	2. Materiële lasten (Beheerslasten)	2.775	
3. Financiële baten	240	3. Personele kosten (Activiteitenlasten)	13.476	
4. Subsidies	14.029	4. Dirigenten/solisten/koren (Activiteitenlasten)	2.087	
		5. Materiële lasten (Activiteitenlasten)	8.117	
		6. Financiële lasten	3	
Totaal	29.388	Totaal	30.257	

Het over het verslagjaar behaalde nadelig exploitatieresultaat ad € 868.462 is per saldo € 1.022 voordeliger uitgevallen dan het begrote resultaat ad €869.484.

De specificatie van het verschil ten opzichte van de begroting luidt:

<u>bedragen x €</u> <u>1000</u>	<u>gerealiseerd</u>	<u>begroting</u>	<u>verschil</u> - = <u>nadelig</u>
1. Opbrengsten concerten en tournees	11.417	10.567	850
2. Overige opbrengsten	3.703	3.845	-142
3. Subsidies Min. OCW en Gem. A'dam, etc.	14.029	13.996	33
4. Personele kosten (Beheerslasten)	3.799	3.530	-269
5. Materiële lasten (Beheerslasten)	2.775	2.439	-336
6. Personele kosten (Activiteitenlasten)	15.562	15.662	100
7. Materiële lasten (Activiteitenlasten)	8.117	7.738	-379
8. Financiële baten en lasten	236	92	144
	<u>-868</u>	<u>-869</u>	<u>1</u>

De hogere personeelskosten in de beheerslasten worden met name veroorzaakt door transitievergoedingen, extra inhuur vanwege ziekte- en zwangerschapsverlof en studiekosten.

De materiële beheerslasten waren hoger door uitgaven aan de merkcampagne en door hogere afschrijvingen van de voor RCO House nieuw aangeschafte inventaris.

De lagere personeelskosten in de activiteitenlasten worden met name veroorzaakt door opgenomen zwangerschaps- en ouderschapsverlof. Daarnaast waren de uitgaven aan honoraria van dirigenten, solisten en remplaçanten iets lager dan begroot.

Uitschieters bij de materiële activiteitenlasten ten opzichte van de begroting waren de kosten van de regeling additionele inkomsten, welke kosten samenhangen met het financieel resultaat van de tournees, en kosten van mediaproducties, waaronder een aantal niet begrote cd releases.

De financiële baten en lasten waren hoger dan begroot als gevolg van een boekwinst op de beleggingen. De baten omvatten verder de rente over de verstrekte lening aan Stichting Beheer Vastgoed Koninklijk Concertgebouworkest.

Het nadelig resultaat is ten laste gebracht van de algemene reserve.

Voornaamste risico's en onzekerheden

Het Koninklijk Concertgebouworkest heeft de volgende risico's geïdentificeerd, die een bedreiging kunnen vormen voor de continuïteit (zie ook Financiële Vooruitzichten):

- **Continuïteit van de subsidies:** In 2020 zullen nieuwe subsidieaanvragen gedaan worden bij het Ministerie van OCW en de Gemeente Amsterdam voor de cultuurplanperiode 2021-2024. Het risico bestaat dat subsidies gekort worden of lager worden geïndexeerd dan de algemene prijspeilontwikkelingen. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de subsidiering van het orkest.
- **Het niet internationaal marktconform kunnen belonen van de musici** brengt als risico met zich mee dat het Concertgebouworkest op termijn talentvolle musici mogelijk niet kan behouden of moeilijkheden zal ondervinden bij het aantrekken van musici van het hoogste niveau.
- **Vanwege onder andere de terugtrekkende overheid** bestaat het risico dat het Concertgebouworkest een groter beroep moet doen op RCO Foundation, terwijl op haar beurt RCO Foundation zich in een steeds competitiever landschap van fondsenwerving en sponsoring bevindt. De reserves van RCO Foundation waarop een beroep kan worden gedaan zijn eindig.
- **Er is een (wereldwijd aanwijsbare) trend in publieksgedrag** waarbij abonnementen in belang afnemen ten gunste van de koop van losse kaarten. Dit is een risico voor de systematiek van voorfinanciering die in het abonnementensysteem besloten ligt en die het orkest van een goede liquiditeit voorziet. Losse kaarten worden bovendien 'van onder uit' de rangenplattegrond gekocht waar abonnementen juist 'van boven af' in de rangenplattegrond hun afzet vinden: de losse kaartkoper neemt in belang toe, koopt op het laatste moment en heeft over het algemeen een lagere besteding in zijn hoofd dan de abonneerhouder.
- **Rendement van beleggingen:** De omvang van de effectenportefeuille bedraagt € 2,4 miljoen. Aan het houden van effecten zijn risico's verbonden. Op basis van een langetermijnvisie, strategische uitgangspunten en economische

verwachtingen kiest het Concertgebouworkest voor een afgewogen verhouding tussen risico en rendement. Daarbij moet een brede spreiding over diverse beleggingscategorieën zorgen voor het verminderen van ondernemings-, land- of valuta specifieke beleggingsrisico's. Het beleggingsbeleid wordt periodiek in het bestuur besproken.

- **Kredietrisico:** Het kredietrisico heeft betrekking op het oninbaar worden van een vordering die het Koninklijk Concertgebouworkest heeft op een tegenpartij.
- **Valutarisico:** Het valutarisico is het risico van schommelingen in de waarde van in vreemde valuta luidende posten als gevolg van wijzigingen in valutakoersen. Het valutarisico in de effectenportefeuille wordt door het Concertgebouworkest beperkt door de beleggingen te spreiden over vaste en zakelijke waarden die in verschillende wereldregio's (met daaraan gerelateerde valuta) (Europa, Verenigde Staten, Azië en opkomende markten).
- **Renterisico:** Renterisico is de invloed die schommelingen in de rente hebben op de toekomstige winstgevendheid. Het renterisico is voornamelijk geconcentreerd in de portefeuille vastrentende waarden. Een stijging van de rente zal koersverlies veroorzaken. Dit renterisico wordt door het Concertgebouworkest beperkt door een goede spreiding over looptijden in de portefeuille, beleggingen in bedrijfsobligaties (waarvan het koersverloop tevens afhankelijk is van de bedrijfsresultaten) en een actief beheer van de portefeuille. Een deel van de portefeuille is geïnvesteerd in spaarfaciliteiten met een beperkt renterisico.
- **Wet- en regelgeving:** sinds 1 januari 2020 is de Wet Arbeidsmarkt in Balans in werking getreden die ons verplicht om met name aan onze remplacees een gelijke beloning voor gelijk werk te bieden. Helaas moeten wij constateren dat de beloningsachterstand van remplacees op het vaste personeel traditioneel (zeer) fors is. Dit geldt bij de Nederlandse collega-orkesten en in extreme mate bij het Concertgebouworkest vanwege de relatief gunstige beloning van het vaste personeel wanneer wij dit vergelijken met de Nederlandse collega's. Uit de aard van het door het Concertgebouworkest geprogrammeerde repertoire en vanwege de aanwijsbare vrijstellingen binnen de CAO van het vaste personeel, maakt het Concertgebouworkest gebruik van relatief grote volumes aan remplacees. De in de wet voorziene gelijktrekking van beloning heeft dan ook een serieuze impact op onze kosten (tussen de € 750K en € 1.000K per jaar), waarvoor wij op dit moment geen dekking kunnen aanwijzen. Verandering van repertoire is geen serieuze optie, vermindering van het aantal producties leidt tot een verslechtering van de dekkingsmogelijkheden, verhoging van de toegangsprijzen is evenmin realistisch. Wij roepen de wetgever op om via het subsidie een mouw te passen aan de door de wet afgeroepen consequenties.

Ter mitigering van bovenstaande risico's is in samenspraak met het bestuur van RCO Foundation besloten ten alle tijden een gezamenlijk buffervermogen van €14 miljoen aan te houden dat vooralsnog 50%/50% wordt verdeeld. Op 31 december 2019 voldoet het Concertgebouworkest aan dit interne vermogensbeleid.

De continuïteit van de organisatie wordt voorts gewaarborgd door het gevoerde strategisch beleid en de uitstekende reputatie van het orkest bij publiek en andere stakeholders in binnen- en buitenland. Het strategisch beleidsplan is onderdeel geweest van de subsidieaanvraag 2017-2020. Ten behoeve van de beleidsvorming 2021-2024 voert het orkest momenteel interne verkenningen uit met als horizon het jaar 2030.

Solvabiliteit en liquiditeit

De solvabiliteit, de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen, is in 2019 afgenomen van 62% naar 58%. Deze verhouding is goed te noemen. Het orkest is in staat aan al haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeit is mede door vooruit ontvangen kaartverkoop goed.

Kasstroom en financieringsbehoefte

Afgezien van de verstrekte lening aan de Stichting Beheer Vastgoed Koninklijk Concertgebouworkest ten behoeve van RCO House, zijn de kasstromen uit investerings- en financieringsactiviteiten gering te noemen. Vanaf 2018 is begonnen aan de opbouw van een effectenportefeuille om overtollige liquide middelen te laten renderen op basis van een lange termijn horizon. Het werkkapitaal van het Koninklijk Concertgebouworkest is positief. De investering in werkkapitaal hangt voor een belangrijk deel af van de rekening-courant positie met gelieerde rechtspersonen.

Financiële vooruitzichten

Met het oog op de komende ronde subsidieaanvragen in het kader van de Kunstenplansystematiek heeft het Koninklijk Concertgebouworkest in een aantal beleidsvormende sessies de blik gericht op het jaar 2030. Hieruit kwamen een aantal lange termijnontwikkelingen naar voren die ons zorgen baren omdat deze de exploitatie van het orkest zullen raken. Wij benoemen deze hier in het kort.

Veranderend publieksgedrag

De langzaam dalende (ook internationaal) zeer aanwijsbare, trend waarbij de abonnementsvorm in belang afneemt ten gunste van losse kaartverkoop zal consequenties hebben voor de aantallen klanten die het orkest vast aan zich zal moeten verbinden alsmede aan de omzetten die deze groep kan genereren (losse kaartkopers kopen over het algemeen minder kaarten en bovendien ook minder dure kaarten dan abonneementhouders). Wij verwachten dat de publieksvoetafdruk van het orkest in de komende twaalf jaar zal moeten verdubbelen om de huidige zaalbezettingen en concertvolumes te kunnen continueren. Ook bij succesvolle realisatie daarvan zal de omzet uit kaartverkoop naar verwachting met ongeveer 15% dalen ten opzichte van huidig.

Voor alle duidelijkheid: wij denken dat het Concertgebouworkest in staat zal zijn om de noodzakelijke vergroting van zijn publieksbasis tot een goed einde te brengen – Nederland heeft een grote en vruchtbare luistercultuur en wij geloven in dat potentiële succes. De financiële consequenties hiervan op ons businessmodel baren ons echter grote zorgen.

Noodzakelijke publieksverbreding

De hierboven genoemde noodzakelijke verbreding en/of vergroting van ons publiek kan alleen gerealiseerd worden als het orkest kan programmeren en produceren 'zonder handrem'. Programmering zal een hoger 'bijzonder evenement'-gehalte krijgen waarbij beleving, interdisciplinariteit en elementen van randprogrammering een grotere rol spelen. Deze ontwikkeling is eigen aan het toenemend gewicht van losse kaartverkoop en vereist de nodige investeringen. Deze investeringen betreffen zowel de

programmering zelf als de marketing- en media- budgetten die nodig zijn om succesvolle zaalbezettingen te genereren. Daarbij behoren ook nadrukkelijk kortingsbudgetten om jongeren en andere specifieke doelgroepen voor het orkest te winnen door hen een betaalbare plek te gunnen bij de concerten die er echt toe doen. De extra investering ten behoeve van publieksverbreding zal dus gepaard gaan met inkomstenderving.

Inclusiviteit

Het Koninklijk Concertgebouworkest wil zich de komende jaren nadrukkelijker tonen als het toporkest voor *alle* Nederlanders, want in onze optiek heeft iedere Nederlander recht op de excellente muziekervaring die wij kunnen bieden. Het noodzakelijk gezochte draagvlak voor subsidiëring van het orkest vraagt ook steeds nadrukkelijker om een duidelijke positionering op het gebied van inclusiviteit. Ook de bovengenoemde noodzaak van een bredere publieksbasis roept deze vraag op.

Waar de Eigen Inkomstennorm ooit werd geïntroduceerd als maatstaf voor het maatschappelijk draagvlak van een kunstinstituut, heeft de hieruit voortvloeiende nadruk op inkomstenuptimalisatie nu als bij-effect dat een orkest als het onze gevangen zit in de noodzaak om de eigen inkomsten zo hoog mogelijk op te voeren om de exploitatie sluitend te houden. Hierdoor kan het orkest zich onmogelijk richten op de bredere groep (beginnende of incidentele) muziekliefhebbers die onze toegangsprijzen als belemmerend ervaren voor een bezoek. Een instrument om maatschappelijk draagvlak zichtbaar te maken, heeft als resultante een groeiend verwijt van elite-gericht opereren. Het orkest kan hieruit niet ontsnappen zonder financiële en politieke keuzes van de subsidiërende overheden.

Problematiek pensioenleeftijd musici

Musicus in een symfonieorkest is een fysiek en psychisch zwaar beroep. Gezond (en nog altijd op topniveau) de pensioenleeftijd halen is met het opschuiven van de pensioenleeftijd een steeds groter wordende uitdaging. Het is ook een beroep waarin al zeer vroeg zeer beperkende keuzes moeten worden gemaakt ten aanzien van opleiding en specialisatie en waar de zeer specifieke arbeidsorganisatie maar heel weinig mogelijkheden biedt om (geleidelijk) over te stappen naar een ander vak. Dat leidt tot een steeds grotere vraag naar vormen van seniorenbeleid waarbij musici aan het einde van hun carrière in toenemende mate worden ontlast opdat zij hun topkwaliteit kunnen blijven leveren, of ruimte beginnen te maken voor nieuwe generaties die deze kwaliteit nog vers in de vingers hebben. Het gaat dus niet alleen over 'gezond de eindstreep halen' maar nadrukkelijk ook over de kwaliteitsbewaking voor het orkestcollectief.

Zelfs als wij kijken naar levensloop-achtige regelingen waarbij werknemer en werkgever samen sparen verwachten wij hier een toename van vervangingskosten tot ongeveer een half miljoen euro per jaar waarvan wij nu niet zien hoe wij deze gedekt kunnen krijgen.

Problematiek van de salarissen van de vaste musici

Zoals benoemd op pagina 9 constateren wij op basis van een goede benchmark een salarisachterstand voor onze musici ten opzichte van hun collega's in het buitenland van gemiddeld 35% (in extreme gevallen oplopend tot meer dan 100%). Hoewel wij ons realiseren dat wij binnen de Nederlandse beloningsverhoudingen moeten opereren, is dit een achterstand die ons als wervende en bindende werkgever grote zorgen baart. Het

salarisvraagstuk verzuurt de verhoudingen binnen de organisatie en doet geen recht aan de waardering die onze musici zou moeten toekomen op basis van hun – zeer bijzondere en uitermate schaarse - kwaliteiten. Wij realiseren ons dat het vragen om verdubbeling van de salarissen geen serieuze propositie is, maar een correctieve stap van 20% boven inflatie - al dan niet uitgesmeerd over een overzichtelijk aantal jaren – zouden wij passend en respectvol vinden.

Vanuit de subsidiegevers horen wij de laatste jaren in toenemende mate dat de primaire arbeidsvoorwaarden vooral een zaak (moeten) zijn tussen werkgever en werknemer en dat de subsidiënt hier buiten wenst te staan. Dat argument houdt echter geen rekening met het begrotingsvolume dat de salarissen in iedere orkestexploitatie innemen en de rol die de subsidiënt vervult in de algemene dekking van een groot deel van de exploitatiekosten door middel van het subsidie. Binnen het huidige model kan een aanpassing van het salarisgebouw nooit worden gerealiseerd uit de variabele (eigen) inkomsten, maar zal deze altijd vergezeld moeten gaan van een substantiële stijging van de subsidies. Een stap op het gebied van de arbeidsvoorwaarden vereist dus wel degelijk een visie en keuze vanuit de overheden.

Wij doen daarom een dringende oproep aan beide subsidiënten om in de periode 2021/24 samen met de Raad voor Cultuur te onderzoeken op welke wijze de honorering van musici zodanig kan worden gecorrigeerd dat op de verschillende niveaus binnen het salarisgebouw van een passende beloning sprake is. Een geheel vernieuwd financieringsmodel voor producerende instellingen binnen de BIS dat een passende beloning voor de uitvoerende kunstenaars als uitgangspunt heeft, zal daarbij nadrukkelijk ter tafel moeten komen. Daarbij zal ook het onderhoud aan de beloning door middel van passende indexaties binnen een betrouwbare systematiek moeten worden gebracht.

Amsterdam, 27 maart 2020

D
E

JAARREKENING 2019

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2019 (na voorstel bestemming resultaat)

ACTIVA	31 december 2019		31 december 2018	
	€	€	€	€
Vaste activa				
I Immateriële vaste activa	199.101		41.755	
II Materiële vaste activa	718.985		537.743	
III Financiële vaste activa	7.865.915		6.626.573	
Totale vaste activa		8.784.001		7.206.071
Vlottende activa				
IV Voorraden	131.622		104.598	
V Vorderingen	3.232.021		4.477.261	
VI Liquide middelen	2.586.916		3.385.351	
Totale vlottende activa		5.950.560		7.967.210
TOTALE ACTIVA		14.734.561		15.173.281

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2019
(na voorstel bestemming resultaat)

PASSIVA	31 december 2019		31 december 2018	
	€	€	€	€
Eigen Vermogen				
I Stichtingskapitaal	18		18	
I Algemene reserve	6.326.830		6.937.231	
II Bestemmingsreserve	2.222.243		2.222.243	
III Bestemmingsfonds OCW 2013-2016	0		56.541	
III Bestemmingsfonds OCW	0		201.520	
Totaal Eigen Vermogen		8.549.091		9.417.553
Voorzieningen				
V Voorzieningen	336.523		248.764	
Totale voorzieningen		336.523		248.764
Langlopende schulden				
VI Langlopende schulden	1.154.476		925.773	
Totale langlopende schulden > 1 jaar		1.154.476		925.773
Kortlopende schulden				
VII Kortlopende schulden	4.694.472		4.581.190	
Totale kortlopende schulden < 1 jaar		4.694.472		4.581.190
TOTAAL PASSIVA		14.734.561		15.173.281

2. EXPLOITATIEREKENING

BATEN	rekening 2019 €	begroting 2019 €	rekening 2018 €
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5)	6.961.717	6.566.781	9.059.165
2 Recette	6.251.179	6.114.581	8.036.176
3 Uitkoop	120.000	107.000	327.500
4 Partage	0	0	0
5 Overige publieksinkomsten	590.537	345.200	695.489
6 Publieksinkomsten buitenland	4.455.456	4.000.106	3.328.170
7 Totale Publieksinkomsten (1+6)	11.417.173	10.566.886	12.387.335
8 Sponsorinkomsten	0	0	0
9 Vergoedingen coproductent			
10 Overige directe inkomsten			
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	0	0	0
12 Totaal Directe inkomsten (7+11)	11.417.173	10.566.886	12.387.335
13 Indirecte inkomsten	0	0	0
14 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	3.702.632	3.844.744	2.883.115
15 Private middelen - bedrijven	0	0	0
16 Private middelen - private fondsen	0	0	0
17 Private middelen - goede doelenloterijen	0	0	0
18 Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)	3.702.632	3.844.744	2.883.115
19 Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	15.119.805	14.411.630	15.270.450
20 Baten in natura	0	0	0
Subsidies			
21 Totaal structureel OCW	7.571.444	7.542.619	7.377.619
22 Totaal structureel Provincie	0	0	0
23 Totaal structureel Gemeente	6.421.363	6.421.363	6.246.462
24 Totaal structureel publieke subsidie overig	0	0	0
25 Totaal structurele subsidies (21+22+23+24)	13.992.807	13.963.982	13.624.081
26 Incidentele publieke subsidies	36.111	32.000	15.074
27 Totaal subsidies (25+26)	14.028.918	13.995.982	13.639.155
TOTAAL BATEN (19+20+27)	29.148.723	28.407.612	28.909.605

LASTEN	rekening 2019	begroting 2019	rekening 2018
	€	€	€
1 Beheerlasten materieel	2.774.807	2.439.373	2.478.033
2 Beheerlasten personeel	3.799.228	3.530.031	3.314.335
3 Beheerlasten totaal (1+2)	6.574.034	5.969.405	5.792.368
4 Activiteitenlasten materieel	8.117.280	7.738.248	7.788.897
5 Activiteitenlasten personeel	15.562.228	15.661.444	15.201.781
6 Activiteitenlasten totaal (4+5)	23.679.508	23.399.691	22.990.678
TOTALE LASTEN (3+6)	30.253.542	29.369.096	28.783.046
7 Saldo uit gewone bedrijfsvoering (totale baten - totale lasten)	-1.104.820	-961.484	126.559
8 Saldo rentebaten / - lasten	236.357	92.000	48.655
EXPLOITATIERESULTAAT (7+8)	-868.462	-869.484	175.214

PERSONEEL EN VRIJWILLIGERS	rekening 2019		begroting 2019		rekening 2018	
	€	fte	€	fte	€	fte
<i>Specificatie personeelslasten</i>						
1 Waarvan vast contract	13.757.624	146,7	14.975.937	166,3	13.479.384	151,0
2 Waarvan tijdelijk contract	1.001.464	21,5	0	0,0	626.037	14,8
3 Waarvan inhuur	795.540	14,8	671.000	11,3	988.056	17,0
4 Personeelslasten totaal (1+2+3)	15.554.628	183,0	15.646.937	177,6	15.093.477	182,8

Vrijwilligers	aantal	aantal	aantal
5 Vrijwilligers: fte	0	0	0
6 Vrijwilligers: personen	0	0	0

3. KASSTROOMOVERZICHT

(in duizenden euro's)

	2019	2018
1. Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat		
Exploitatiesaldo	-868	611
	<u>-868</u>	<u>611</u>
Bij:		
Mutatie voorzieningen	88	-265
Afschrijving (im)materiële vaste activa	289	148
	<u>-492</u>	<u>495</u>
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten		
Mutatie vorderingen	1.245	-131
Mutatie voorraden	-27	8
Mutatie langlopende schulden	229	121
Mutatie kortlopende schulden	113	190
	<u>1.069</u>	<u>682</u>
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		
2. Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Des-/investerings in (im)materiële vaste activa	-627	-383
	<u>-627</u>	<u>-383</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-/-	-383
3. Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Des-/investerings in financiële vaste activa	-125	-125
Mutatie effecten	-1.114	0
	<u>-1.239</u>	<u>-125</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-/-	-125
Mutatie liquide middelen 1/-2 -/- 3	-798	174
Liquide middelen einde boekjaar	2.587	3.385
Liquide middelen begin boekjaar	-/-	3.385 -/-
	<u>-798</u>	<u>-3.954</u>
Mutatie liquide middelen		

4. ALGEMENE TOELICHTING

Algemeen

De Stichting Koninklijk Concertgebouworkest (Concertgebouworkest) is gevestigd op de Gabriël Metsustraat 16 te Amsterdam.

Aard der activiteiten

Het heeft ten doel de bevordering van de Nederlandse muziekcultuur door het instandhouden van het Koninklijk Concertgebouworkest en het doen geven van muziekuitvoeringen door dit orkest.

Stelselwijzigingen

In 2019 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend aangemerkt. Tevens worden rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen aangemerkt als verbonden partij.

Verbonden partijen van het Concertgebouworkest zijn Stichting RCO Foundation (v/h Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest), Stichting Remplaçanten van het Koninklijk Concertgebouworkest en Stichting Beheer Vastgoed Koninklijk Concertgebouworkest.

De resultaten van deze verbonden partijen zijn niet geconsolideerd in de jaarcijfers van het Concertgebouworkest.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640, Organisaties-zonder-winststreven, vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen (uitgangspunten) zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenduidige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden jaarlijks beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de koers op de transactiedatum. Rentebaten en -lasten en inkomsten uit beleggingen zijn meegenomen in het exploitatieresultaat.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 boek 2 BW, de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving, en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020.

Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van de waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld.

Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's. Dit is zowel de functionele als de presentatievaluta.

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus afschrijvingen. De afschrijvingen geschieden lineair over de geschatte economische levensduur van het actief. Tevens wordt rekening gehouden met eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen vorderingen omvatten verstrekte leningen. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de exploitatierekening.

Effecten

De effecten worden bij verkrijging verwerkt tegen reële waarde. Alle effecten worden opgenomen in een handelsportefeuille. Deze portefeuille wordt gewaardeerd tegen beurswaarde. Koersverschillen met betrekking tot de portefeuille en transactiekosten worden opgenomen in de exploitatierekening onder financiële baten en lasten.

Vlottende activa

Voorraad CD/DVD

De aanwezige voorraad wordt gewaardeerd tegen kostprijs. Deze prijs bestaat uit productiekosten (kosten van replicatie). De opbrengstwaarde van de voorraad wordt bepaald met inachtname van incurante voorraden.

Vorderingen

Alle vorderingen worden opgenomen tegen reële waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen betreffen kasmiddelen en direct opeisbare saldi bij bankinstellingen. Beide worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de stichting is ingedeeld in reserves en fondsen.

Algemene reserve

Dit betreft het deel van het eigen vermogen waar geen specifieke besteding aan is gegeven door het bestuur of door derden.

Bestemmingsreserve

Dit betreft het deel van het eigen vermogen dat het bestuur heeft afgezonderd voor speciale doeleinden.

Bestemmingsfonds

Dit deel is het bedrag dat door derden aan een specifieke besteding is gegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Hierbij wordt rekening gehouden met de contante waarde.

Langlopende schulden

Langlopende schulden hebben allemaal een resterende looptijd langer dan een jaar en worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden hebben allemaal een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Grondslagen van de leasecontracten

Operationele leasing

Bij het Concertgebouworkest bestaan leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn niet bij het Concertgebouworkest ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het exploitatiesaldo wordt bepaald door het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd en de lasten worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen worden in de staat van baten en lasten verwerkt. Indien de baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden opgenomen in de bestemmingsreserve, danwel het bestemmingsfonds. Een onttrekking aan bestemmingsreserve of bestemmingsfonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Baten

Opbrengsten en bijdragen

Opbrengsten en bijdragen worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking hebben. De omzet is na aftrek van kortingen en na aftrek van af te dragen omzetbelasting.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de exploitatierekening in het jaar waarin de gesubsidieerder kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en het Concertgebouworkest de condities voor ontvangst kan aantonen.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische kostenbasis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan de werknemers.

Pensioenen

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds ABP. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, als verplichting op de balans opgenomen. Stichting Koninklijk Concertgebouworkest heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

Afschrijvingen

Over de aangekochte activa wordt vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte economische levensduur van het actief.

Rentebaten en inkomsten uit beleggingen

Dividendbetalingen worden verantwoord zodra het Concertgebouworkest de gelden ontvangt. Bij de verwerking van deze kosten wordt rekening gehouden met transactiekosten.

5. TOELICHTING OP DE BALANS

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post Immateriële vaste activa betreft geactiveerde software (CRM pakket en website) en wordt in 3 jaar afgeschreven.

Mutatieoverzicht Immateriële vaste activa:

	Totaal
	€
Historische aanschafwaarden	229.905
Cumulatieve afschrijvingen	187.750
Stand per 31-12-2018	41.755
Mutaties verslagjaar:	
Investerings	195.002
Desinvesteringen	-77.705
Afschrijving desinvesteringen	77.705
Afschrijvingen	37.656
Saldo mutaties 2019	157.346
Historische aanschafwaarden	346.802
Cumulatieve afschrijvingen	147.701
Stand per 31-12-2019	199.101
Afschrijvingpercentages	33,3 %

Materiële vaste activa

De aanwezige activa betreffen automatiseringsapparatuur en inventaris.

Mutatieoverzicht materiële vaste activa

	Automatisering Kantoor- apparatuur en meubilair &		Totaal
	software	ov. inventaris	
	€	€	€
Historische aanschafwaarden	545.407	189.545	704.952
Cumulatieve afschrijvingen	162.082	5.127	167.209
Stand per 31-12-2018	353.325	184.418	537.743
Mutaties verslagjaar:			
Investerings	29.054	403.249	432.303
Desinvesteringen	0	0	0
Afschrijving desinvesteringen	0	0	0
Afschrijvingen	180.885	70.176	251.061
Saldo mutaties 2019	-151.831	333.074	181.243
Historische aanschafwaarden	544.461	592.794	1.137.255
Cumulatieve afschrijvingen	342.967	75.303	418.270
Stand per 31-12-2019	201.494	517.492	718.985
Afschrijvingpercentages	%	33,3 %	10,20 %

Financiële vaste activa

	31-12-2019	31-12-2018
Lening uitgegeven gelden	5.421.233	5.296.233
Effecten	2.444.682	1.330.340
	<u>7.865.915</u>	<u>6.626.573</u>

Lening uitgegeven gelden

De lening uitgegeven gelden betreft een 7,5% lening aan Stichting Beheer Vastgoed Koninklijk Concertgebouworkest. De rente wordt bijgeschreven en zal tegelijk met de hoofdsom worden afgewikkeld. Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	5.296.233	5.171.233
Uitgegeven gelden	0	0
Bijgeschreven rente	125.000	125.000
Stand per 31 december	<u>5.421.233</u>	<u>5.296.233</u>

Als zekerheid voor de terugbetaling van deze lening heeft de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest een eerste recht van hypotheek en een eerste pandrecht op de vorderingen van de Stichting Beheer Vastgoed Koninklijk Concertgebouworkest. Indien de lening opelsbaar is geworden doch niet wordt afgelost, kan de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest van de Stichting Beheer Vastgoed Koninklijk Concertgebouworkest verkoop van het gebouw eisen om met de verkoopopbrengst de lening en rente af te betalen. Het verschil tussen een lagere verkoopopbrengst en de vordering zal worden kwijgescholden.

Effecten

De effecten zijn voor rekening en risico van het Concertgebouworkest in beheer gegeven aan Rufer LLP en staan ter vrije beschikking van het Concertgebouworkest. Het beleggingsbeleid van het Concertgebouworkest is primair gericht op beleggingen voor de lange termijn. Het beleggingsfonds waarin belegd wordt houdt als beleggingsdoel het midden tussen vermogensbehoud en vermogensgroei. Het streefrendement is een totaalrendement van c. 2%. Het beleggingsfonds belegt in conventionele beleggingen zoals aandelen en obligaties, maar ook onconventionele beleggingen zoals valuta termijncontracten zijn mogelijk. De bankkosten zijn opgenomen in de exploitatierekening onder financiële baten en lasten.

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	1.330.340	0
Stortingen / (onttrekkingen)	1.000.000	1.400.001
Koers- en valutaresultaat	114.342	-69.661
Stand per 31 december	<u>2.444.682</u>	<u>1.330.340</u>

Vlottende activa

Voorraad DVD / CD

De voorraad van de uitgebrachte CD/DVD's is gewaardeerd tegen kostprijs (replikatiekosten).

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
aanwezige voorraad per ultimo boekjaar	131.622	104.598
hiervan incourant	0	0
Stand per 31 december	<u>131.622</u>	<u>104.598</u>

Vorderingen

	31-12-2019	31-12-2018
Debiteuren	473.379	384.557
Geleerde rechtspersonen	1.745.520	2.538.562
Belastingen en premies sociale verzekeringen	197.029	391.084
Overige vorderingen	300.546	701.188
Overlopende activa	<u>415.547</u>	<u>461.870</u>
	<u>3.232.021</u>	<u>4.477.261</u>

Geleerde rechtspersonen

Dit bedrag betreft de te verrekenen rekening courantsaldi met Stichting Beheer Vastgoed Koninklijk Concertgebouworkest (€ 300.000) en Stichting RCO Foundation (€ 1.445.520).

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Deze post betreft met name de te vorderen omzetbelasting over oktober t/m december 2019 (€ 188.090). Deze vordering is begin 2019 ontvangen. Het restant betreft terug te vorderen in het buitenland betaalde bronbelasting.

Overige vorderingen

Dit betreft:

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
vooruitbetaalde bedragen tournees 2019 en nog te ontvangen over 2018	97.800	227.638
nog te ontvangen rente	153	828
nog te ontvangen afrekeningen van concerten en mediaproducties	10.177	0
renteloze voorschotten personeel o.a. voor aankoop muziekinstrumenten	120.140	143.212
nog te ontvangen afrekeningen RCO-live	0	11.606
diverse vorderingen	72.276	317.904
	<u>300.546</u>	<u>701.188</u>

De renteloze voorschotten bestaan uit leningen ter financiering van de aankoop van een te bespeelen instrument en voorschotten bij indiensttreding.

Aflossingen op de leningen geschieden overeenkomstig de bepalingen in de individuele contracten.

Per 31 december 2019 staan er 5 contracten uit. De looptijd is gemiddeld 3 jaar en varieert tussen 2 maanden en 6 jaar.

Overlopende activa

Overlopende activa van € 415.547 betreffen vooruitbetaalde kosten, die voornamelijk betrekking hebben op het optrecht voor het Concertgebouw t/m seizoenen 2019-21 (€ 163.777), aan orkesten betaalde mediavergoeding (€ 78.646), verblijfskosten Young 2020 (€ 32.303) en in opdracht gegeven maar nog niet geleverde compositiewerken (€ 57.288).

Liquide middelen

De totale waarde van de liquide middelen op 31 december 2019 bedraagt € 2.586.916.

Alle tegoeden zijn direct oplosbaar.

Eigen vermogen

Schuldingskapitaal

Het verloop van deze post is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand 1 januari	18	18
Toevoeging / Onttrekking bestemming resultaat	0	0
Stand 31 december	<u>18</u>	<u>18</u>

Algemene reserve

Het verloop van deze post is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand 1 januari	6.937.231	6.806.638
Toevoeging / Onttrekking bestemming resultaat	-610.401	130.533
Stand 31 december	<u>6.326.830</u>	<u>6.937.231</u>

In samenspraak met het bestuur van RCO Foundation is besloten te alle tijden een gezamenlijk buffervermogen van €14 miljoen aan te houden dat voornamelijk 50%/50% wordt verdeeld. Op 31 december 2019 voldoet het Concertgebouworkest aan dit interne vermogensbeleid.

Bestemmingsreserve

Deze bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van het risico dat het Koninklijk Concertgebouworkest als zogenaamde B3-instelling draagt, ter zake van werkloosheidsuitkeringen.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 1 APR. 2020

paraaf voor identificatiedoeleinden:

Werkloosheidsregeling

De Stichting draagt, krachtens haar zogenaamde B3-status, zelf het risico van zowel de wettelijke als de bovenwettelijke werkloosheidsuitkeringen en eventuele ontslagvergoedingen. Deze bestemmingsreserve is in het verleden gevormd voor dit specifieke risico. Hierbij heeft als basis gedend het destijds ingeschatte risico voor deze regeling in geval van opheffing van het orkest. Gegeven dit risico, wordt deze bestemmingsreserve voortsnog gecontinueerd.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand 1 januari	2.222.243	2.222.243
Onttrekking / Dotatie lopend boekjaar	0	0
Stand 31 december	2.222.243	2.222.243

Bestemmingsfonds OCW 2013-2016

Het saldo van het bestemmingsfonds 2013-2016 dient te worden aangewend voor de kernactiviteiten waarvoor de vierjaarlijkse subsidie 2017-2020 is verleend. Aan dit bestemmingsfonds mag ook worden onttrokken bij een positief exploitatiesaldo. Mocht er aan het eind van de periode 2017-2020 een positief saldo resteren, dient dat toegevoegd te worden aan de reguliere bestemmingsfonds OCW.

	2019	2018
	€	€
Stand 1 januari	56.541	56.541
Onttrekking lopend boekjaar naar Algemene reserve	0	0
Dotatie lopend boekjaar	0	0
Vrijval	-56.541	0
Stand 31 december	0	56.541

Bestemmingsfonds OCW

Op grond van het "handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen" van het ministerie van OCW dient van een voordelig exploitatiesaldo een proportioneel deel te worden beschouwd als OCW-subsidie die nog niet is besteed aan de doeleinden waarvoor de subsidie is verstrekt. Dit deel dient in de balans te worden opgenomen als "bestemmingsfonds OCW".

	2019	2018
	€	€
Stand 1 januari	201.520	156.899
Onttrekking lopend boekjaar naar Algemene reserve	0	0
Dotatie lopend boekjaar	0	44.621
Vrijval	-201.520	0
Stand 31 december	0	201.520

Voorzieningen

Dit betreft:	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Jubileumuitkeringen	336.523	248.764
	336.523	248.764

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubileumuitkeringen geeft de waarde weer van de toekomstige verwachte jubileumaanspraken.

De verplichting is contant gemaakt tegen 1% (2018: 4%), een bijkans van 93% en een pensioenleeftijd van 67 jaar.

	2019	2018
	€	€
Stand 1 Januari	248.764	242.691
Onttrekking lopend boekjaar	0	-20.865
Dotatie per ultimo	87.759	25.938
Contante waarde per einde boekjaar	336.523	248.764

Langlopende schulden

Regeling additionele inkomsten

Dit betreft het langlopende deel van de regeling additionele inkomsten. Voor toelichting wordt verwezen naar de toelichting onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Dit betreft:	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Crediteuren	391.747	868.769
Celloorde rechtspersonen	276.745	137.874
Belastingen en premies sociale verzekeringen	843.671	840.967
Regeling additionele inkomsten	577.238	462.887
Overige schulden	942.381	776.102
Overlopende passiva	1.561.690	1.494.591
	4.694.472	4.581.190

dubois & co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 7 APR. 2020

paraaf voor identificatiedoeleinden:

Crediteuren

De post crediteuren bevat een schuld aan personeelsleden ter grootte van € 25.124. Dit bedrag heeft betrekking op kostendeclaraties.

Gelieerde rechtspersonen

Dit bedrag betreft te verrekenen rekening-courantsaldi met de Stichting Remplaçants van het Koninklijk Concertgebouworkest (€ 40.745) en Stichting Beheer Vastgoed Koninklijk Concertgebouworkest (€236.000).

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Deze post betreft voornamelijk de loonheffing over december 2019 van € 837.469.

Dit bedrag is voldaan in januari 2020.

Regeling additionele inkomsten (voorheen: Nog te betalen overwerkvergoedingen)

Jaarlijks wordt 60% van het voordelige saldo uit concerten in het buitenland toegevoegd aan de post nog te betalen overwerkvergoedingen. Jaarlijks wordt in de vorm van een éénmalige uitkering op basis van het aantal per orkesttijd verrichte diensten een betaling gedaan ter compensatie van overschrijdingen van het overeengekomen aantal orkestdiensten en overige afwijkingen ten opzichte van de werkafspraken met de musici, voorzover hiervoor gelden beschikbaar zijn uit het voordelige saldo uit tourneeconcerten. Jaarlijks is 1/3 van het saldo beschikbaar voor uitkering.

Dit is het saldo van de per 31 december 2019 resterende verplichting van overwerkvergoedingen conform de in 1997 gemaakte afspraak met musici. Het verloop van deze post is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand 1 januari	1.388.660	1.594.128
Dotatie	805.990	325.442
Onttrekking	-462.936	-530.910
Stand 31 december	1.731.714	1.388.660

Verdeling balans (pag. 28) naar kortlopende- en langlopende schulden:

Hiervan heeft 1/3 gedeelte betrekking op een periode korter dan 1 jaar

577.238 462.887

Het resterende 2/3 gedeelte betreft een periode langer dan 1 jaar

1.154.476 925.773

1.731.714 1.388.660

Overige schulden

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Het betreft hier:		
nog te betalen (netto) salarissen / honoraria	36.452	13.590
nog te betalen vakantietoelage	278.281	286.514
nog te betalen vakantiedagen	89.311	100.017
diverse nog te betalen posten	538.337	375.981
	942.381	776.102

De diverse nog te betalen posten hebben met name betrekking op kosten van de laatste productieweek van 2019, waarvoor het Concertgebouworkest pas begin 2020 de inkoopfacturen heeft ontvangen.

Overlopende passiva

Dit betreft voornamelijk vooruitontvangen abonnementsgelden ad € 1.587.798 met betrekking tot de periode januari tot en met juni 2020 en € 60.847 vooruitontvangen EU subsidie.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Subsidiering

Door het ministerie van OCW is middels een brief d.d. 4 Juni 2019 voor de periode 2017 tot en met 2020 een totaalsubsidie van € 29.732.665 (looppeldatum 2019) beschikbaar gesteld. Hiervan zal € 7.571.444 ontvangen worden in 2020.

Eveneens is door de gemeente Amsterdam subsidie toegezegd voor de periode van 2017 tot en met 2020. Per jaar worden voor de subsidieverlening afzonderlijke beschikkingen afgegeven. Voor het jaar 2020 is middels een schrijven d.d. 18 december 2019 een subsidie toegezegd van € 6.479.155.

Naast de verplichtingen die zijn opgenomen in de Regeling op het specifiek cultuurbeleid, is aan deze subsidies nog een aantal specifieke verplichtingen verbonden, de zogenaamde prestatie-eisen.

Verplichtingen uit hoofde van operationele leasecontracten

In mei 2017 is op operationele-lease basis een auto in gebruik genomen. Het contract liep tot juni 2021 maar is per 31 dec. 2019 afgekocht. Een operationeel leasecontract voor zes kopieerapparaten loopt tot en met december 2024.

Uitmoet 2018 zijn deze verplichtingen als volgt te specificeren:

Te betalen	Auto	Kopieerapparaten
Binnen één jaar	€ 10.047	31.242
Tussen één en vijf jaar	0	124.967
Meer dan vijf jaar	0	0

Gedurende het verslagjaar zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt:

	Auto	Kopieerapparaten
Lease-betalingen	€ 12.472	33.935

Overige rechten en financiële verplichtingen

De Stichting heeft tot en met het seizoen 2025/2026 een optierecht op de huur van de grote zaal van het Concertgebouw. De laatst betaalde vergoeding, voor seizoen 20/21, bedraagt € 98.773. De vergoeding wordt ieder jaar herzien op basis van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie.

Ingaande 1 januari 2019 is een huurcontract aangegaan met Stichting Beheer Vastgoed Koninklijk Concertgebouworkest voor een termijn van 1 jaar met verlenging van telkens 5 jaar.

De huurprijs wordt vanaf 2020 jaarlijks herzien op basis van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. Voor 2020 bedraagt de huurprijs € 330.650 (incl. servicekosten) (2019: 236.000).

Voorts heeft de Stichting de gebruikelijke engagementen met dirigenten en solisten voor volgende jaren.

6. TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

Algemeen

In het verslagjaar is een nadelig saldo gerealiseerd ten bedrage van € 868.462

De totale baten en lasten bedragen € 29.388.526 respectievelijk € 30.256.988. In onderstaand overzicht is een specificatie weergegeven van het gerealiseerde en begrote exploitatiesaldo.

	realisatie 2019 €	begroting 2019 €	realisatie-/ begroting €	realisatie 2018 €
Concerten in Nederland	6.251.179	6.114.581	136.599	8.036.176
Uitkoopconcerten in Nederland	120.000	107.000	13.000	327.500
Concerten buitenland	4.455.456	4.000.106	455.351	3.328.170
Sponsorbijdragen	0	0	0	0
Overige opbrengsten (mecenaat, media)	4.293.169	4.189.944	103.225	3.578.604
Totaal eigen inkomsten concerten	15.119.805	14.411.630	708.175	15.270.450
Financiële baten	239.803	100.000	139.803	60.184
Totaal eigen inkomsten	15.359.608	14.511.630	847.978	15.330.634
Subsidies	14.028.918	13.995.982	32.936	13.639.155
Som der baten	29.388.526	28.507.612	880.914	28.969.789
Beheerslasten	6.574.034	5.969.405	604.630	5.792.368
Activiteitenlasten	23.679.508	23.399.691	279.816	22.990.678
Financiële lasten	3.446	8.000	-4.554	11.528
Som der lasten	30.256.988	29.377.096	879.892	28.794.574
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-868.462	-869.484	1.022	175.214
Buitengewone lasten	0	0	0	0
Exploitatieresultaat	-868.462	-869.484	1.022	175.214

Van de exploitatielasten wordt 50,8% (begroot 49,4%) gedekt door eigen inkomsten.

De ratio eigen inkomsten (incl. financiële baten) / subsidie bedraagt: 109,5%.

De overige inkomsten bevatten mecenaat en sponsoring, welke inkomsten via RCO Foundation ontvangen worden.

De uitsplitsing van deze bedragen staan vermeld in de jaarrekening van RCO Foundation.

Baten

Algemeen

De opbrengsten bestaan uit entreegelden en uitkoopsommen voor gegeven concerten, aan derden in rekening gebrachte bedragen voor medewerking aan radio-, TV- en CD-opnamen (netto), ontvangen sponsorbijdragen, opbrengsten buitenlandse reizen, alsmede alle overige baten.

Opbrengsten concerten en buitenlandse tournees

Opbrengst concerten

De opbrengst van de concerten is € 6.251.179. Dit is € 136.599 meer dan was begroot.

De hogere netto recettes komen voornamelijk voort uit de hogere opbrengsten uit de verkoop van losse entreebewijzen bij abonnementsconcerten.

Het aantal bezoekers per concert in de standplaats (1643) was in 2019 gemiddeld iets hoger dan 2018 (1.636).

Deze daling wordt met name verklaard door relatief slechte bezetting bij Horizon en meer concerten in de kleine zaal.

De gemiddelde opbrengst per abonnementsconcert in 2019 bedroeg € 103.362 tegenover € 105.503 in 2018.

Het aantal abonnements- en uitkoopconcerten is ten opzichte van het vorig boekjaar binnen en buiten de standplaats met 14 respectievelijk 3 concerten afgenomen. Het aantal specifieke concerten (inclusief gratis toegankelijke lunchconcerten) bleef ten opzichte van vorig boekjaar gelijk.

Het Concertgebouworkest begeleidde in 2019 een opera productie van 7 voorstellingen (2018: nihil).

Een gedetailleerde analyse van de verschillen tussen de begrote en werkelijke opbrengst concerten is opgenomen op pagina 58.

Concerten in het buitenland

Het aantal tourneeconcerten in 2019 bedroeg 29 stuks. Dit bleef gelijk ten opzichte van 2018 (29).

De gemiddelde opbrengst per tourneeconcert, exclusief tourneesponsoring, bedroeg € 153.000 (2018: € 114.000).

Overige inkomsten

De overige opbrengsten bestaan uit radio- en TV-bijdragen, opbrengsten uit RCO live, bijdragen van de Stichting RCO Foundation en diverse opbrengsten.

Radio- en TV-bijdragen, RCO live en overige opbrengsten.

De opbrengst van de radio- en tv-bijdragen luidt als volgt:

	realisatie 2019 €	begroting 2019 €	realisatie 2018 €
Radiobijdragen			
Baten	123.004	100.000	157.414
TV-bijdragen			
Baten	194.770	154.200	335.032
RCO-live / CD-opnamen			
Omzet RCO-live	212.979	80.000	176.339
RCO-Universe	9.678	4.000	4.549
Totaal Radio- en TV-bijdragen	540.436	338.200	673.334
Overige opbrengsten			
Bijdrage RCO Foundation, diverse projecten	3.702.632	3.844.744	2.883.115
Diversen	50.101	7.000	22.154
	4.293.169	4.189.944	3.578.604

De specifieke kosten (dirigenten en solisten) voor radio en tv worden verantwoord in de activiteitenlasten onder de rubrieken 8.1 Artistieke Leiding (dirigenten) en 8.2 Uitvoerend Personeel (orkest).

De productiekosten RCO-live worden verantwoord in de activiteitenlasten, rubriek 9.3 Specifieke Publiciteit.

Bijdragen

Subsidiering

De Stichting wordt gesubsidieerd door de Gemeente Amsterdam en het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen (OCW). Door het Ministerie en de gemeente worden voor de periode van vier jaren (2017 t/m 2020) subsidies beschikbaar gesteld.

Het begeleiden van opera-uitvoeringen geschiedt op aanwijzing van het Ministerie om niet.

	realisatie	begroting	verschil
	2019	2019	
	€	€	€
Subsidie Ministerie van OCW	7.571.444	7.542.619	28.825
Subsidie Gemeente Amsterdam	6.421.363	6.421.363	0
Subsidie EU	36.111	32.000	4.111
	<u>14.028.918</u>	<u>13.995.982</u>	<u>32.936</u> per saldo voordelig

De begroting 2019 is gebaseerd op het loonpeil per 31 december 2018 inclusief een voorlopig accres 2019. De definitieve bijstelling van het subsidiebedrag ingevolge de arbeidsvoorwaardenontwikkeling 2019 was per saldo € 28.825 hoger dan het voorlopige accres.

Lasten

De lasten worden onderverdeeld in beheerslasten en activiteitenlasten. Deze zijn vervolgens verdeeld in personeelslasten en materiële lasten.

Beheerslasten

Personeelslasten

	realisatie	begroting	verschil
	2019	2019	
	€	€	€
personele lasten	3.342.176	3.317.177	24.999
overige personeelskosten	457.051	212.855	244.197
	<u>3.799.228</u>	<u>3.530.031</u>	<u>269.196</u> per saldo nadelig

De kosten voor vast personeel zijn begroot op basis van het loonniveau per ultimo 2018, verhoogd met een indexatie. De lasten waren hoger door inhuur van tijdelijke krachten voor diverse werkzaamheden (zie bijlage 2). De overige personeelskosten waren hoger dan begroot vanwege betaalde transitievergoedingen en gratificaties, hogere uitgaven aan cursussen en dotatie aan de jubileumvoorziening. Bezoldiging van bestuurders is bij het Concertgebouworkest niet van toepassing. De bestuurders ontvangen geen vergoeding.

Materiële lasten

De lagere/hogere uitgaven betreffen:

	realisatie	begroting	verschil
	2019	2019	
	€	€	€
huisvesting	414.308	350.948	63.360
kantoorkosten	685.211	672.000	13.211
publiciteitskosten	1.413.392	1.266.425	146.967
afschrijvingskosten	261.896	150.000	111.896
	<u>2.774.807</u>	<u>2.439.373</u>	<u>335.434</u> per saldo nadelig

De huisvestingskosten waren hoger dan begroot, mede vanwege kosten van beveiliging voor extra openstelling van RCO House voor musici.

De overschrijding op kantoorkosten betreft vooral wervingskosten voor personeel, waaronder directieleden.

De publiciteitskosten waren fors hoger door verschuiving van de kosten van de nieuwe merkcampagne.

De afschrijvingen zijn onder te verdelen in drie soorten: immateriële activa, inventaris en automatisering.

Vanwege forse investering in nieuwe apparatuur en inventaris in verband met de verhuizing naar RCO House zijn de afschrijvingen veel hoger dan begroot.

Activiteitenlasten

Personeelslasten

De lagere/hogere uitgaven betreffen:

	realisatie	begroting	verschil
	2019	2019	
	€	€	€
artistieke leiding	1.073.131	1.092.300	-19.169
uitvoerend personeel: orkest en solisten	12.461.601	12.648.185	-186.585
personeel voorbereiding	984.021	832.612	151.409
ondersteunend personeel	368.060	360.437	7.623
overige personeelskosten	675.415	727.909	-52.494
	<u>15.562.228</u>	<u>15.661.444</u>	<u>-99.216</u> per saldo voordelig

Net als bij de beheerslasten geldt dat de kosten voor vast personeel zijn begroot op basis van het loonniveau per ultimo 2018, verhoogd met een indexatie.

De post uitvoerend personeel was lager dan begroot door onder meer opgenomen zwangerschaps- en ouderschapsverlof.

De kosten voor voorbereiden personeel waren hoger dan begroot door tijdelijke invulling door externen vanwege verlof en vacature's.

De overige personeelskosten waren lager door minder minder kosten voor onderhoud van instrumenten.

Materiële lasten

De lagere/hogere uitgaven betreffen:

	realisatie	begroting	verschil
	2019	2019	
	€	€	€
materieel voorbereiding	442.165	370.635	71.530
materieel uitvoering	2.799.872	3.008.749	-208.877
specifieke publiciteitskosten	898.881	665.300	233.581
concerten buitenland	3.976.362	3.693.563	282.799
	<u>8.117.280</u>	<u>7.738.248</u>	<u>379.032</u> per saldo nadelig

De kosten voor materieel uitvoering waren hoger dan begroot, met name omdat in de begroting voor zaalhuur en podiumuitbouw met gemiddelden gerekend werd en er in 2019 bijvoorbeeld dure avondrepetities waren.

De materiële uitvoeringskosten waren hoger door een grotere dan verwachte stijging in zaalhuren en hogere kosten voor auteursrechten.

De specifieke publiciteitskosten zijn hoger uitgevallen dan begroot, vanwege drie niet geplande CD releases en kosten voor aanpassing van de educatieve apps.

Als laatste zijn de kosten voor concerten buitenland hoger uitgevallen dan begroot, maar ook de opbrengsten uit buitenlandse concerten waren hoger dan begroot.

De specificatie is als volgt:

	realisatie 2019 €	begroting 2019 €	verschil €
Baten	4.455.456	4.000.106	455.351
Lasten	3.170.372	3.233.750	-63.378
	<u>1.285.084</u>	<u>766.356</u>	<u>-518.728</u>
Compensatie overschrijding werkafspraken	805.990	459.813	346.177
	<u>479.094</u>	<u>306.542</u>	<u>172.552 per saldo voordelig</u>

Een gedetailleerde analyse van de verschillen tussen de begrote en werkelijke activiteitenlasten is opgenomen op pagina 60.

Financiële baten en lasten

Financiële baten en lasten omvatten rente-opbrengsten van leningen uitgegeven gelden en van de liquiditeiten, resultaten van de beleggingen alsmede bankkosten.

	realisatie 2019	begroting 2019	verschil
Koersresultaat effecten	114.342	0	114.342
Rente	125.461	100.000	25.461
Bankkosten	-3.446	-8.000	4.554
	<u>236.357</u>	<u>92.000</u>	<u>144.357</u>

Personele bezetting/Personeelskosten

De lonen, salarissen en sociale lasten worden op de grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de exploitatierekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Het gemiddeld aantal Fte's in 2019 bedroeg 183,0 (2018: 182,8). Hiervan was gemiddeld 168,2 (2018: 165,7)

Fte vast personeel en 14,8 (2018: 17,1) Fte tijdelijk personeel.

Er waren geen werknemers werkzaam in het buitenland (2018: nihil).

Vast personeel totaal	realisatie 2019 €	begroting 2019 €	realisatie 2018 €
Lonen en salarissen	11.436.783	11.579.301	11.057.849
Sociale lasten	1.360.129	1.463.954	1.299.687
Pensioenlasten	1.962.176	1.932.682	1.747.885
	<u>14.759.088</u>	<u>14.975.937</u>	<u>14.105.421</u>

WNT-verantwoording 2019 Concertgebouworkest

De WNT is van toepassing op het Concertgebouworkest.

Het voor het Concertgebouworkest toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt*

bedragen x € 1

Naam	J.D.J. Raes
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	218.733
Beloningen betaalbaar op termijn	21.635
Subtotaal	240.368
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	
	n.v.t.
Bezoldiging	240.368
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	De contractuele afspraken dateren van voor inwerkingtreding WNT en het overgangsrecht is van toepassing. De wettelijke afbouw vindt vanaf 2017 plaats.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2018	
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	230.969
Beloningen betaalbaar op termijn	20.103
Subtotaal	251.072
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
Bezoldiging	251.072

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
bedragen x € 1

Naam	Bestuur/ functie	beloning	totale bezoldiging	toepasselijk WNT- maximum	duur dienstverband (in dagen)	fte
Wiet Pot	voorzitter	0	0	29.100	365	n.v.t.
Paul Schnabel	penningmeester (t/m 12 dec.)	0	0	18.390	346	n.v.t.
Leonie Bot	lid	0	0	19.400	365	n.v.t.
Bart Claessens	lid	0	0	19.400	365	n.v.t.
Martijn Snoep	lid	0	0	19.400	365	n.v.t.
Frits Campagne	lid	0	0	19.400	365	n.v.t.
Christian van Eggelen	lid	0	0	19.400	365	n.v.t.
Dorothee van Vredenburg	lid	0	0	19.400	365	n.v.t.
Ralph Hamers	lid	0	0	19.400	365	n.v.t.
Caroline Gehrels	lid	0	0	19.400	365	n.v.t.
Duncan Stutterheim	lid	0	0	19.400	365	n.v.t.
Sharon St Onge	lid (vanaf 20 juni)	0	0	10.364	195	n.v.t.

PRESTATIES JEGENS EN DOOR GELIEERDE RECHTSPERSONEN

a. Stichting RCO Foundation

Aard der activiteiten

De Stichting stelt zich ten doel steun te verlenen aan de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest en /of aan de leden van dit orkest.

Prestaties door RCO Foundation

- het tegen vergoeding ter beschikking stellen van haar instrumenten aan de leden van het Koninklijk Concertgebouworkest
- het bijeenbrengen van gelden ten behoeve van het doel van de Stichting

Prestaties jegens RCO Foundation

- administratieve dienstverlening (om niet)
- het verzekeren van de ter beschikking gestelde instrumenten
- het tegen vergoeding ter beschikking stellen van personeel

b. Stichting Remplaçanten van het Koninklijk Concertgebouworkest

Aard der activiteiten

De stichting heeft ten doel het beschikbaar stellen van musici, die op basis van kortdurende contracten bij uitval door ziekte of anderszins vaste musici vervangen. Voor hen geldt een eigen CAO.

Prestaties door de Stichting Remplaçanten

- Het verrichten van alle administratieve handelingen, met name ten behoeve van de salarisadministratie.

Prestaties jegens de Stichting Remplaçanten

- administratieve dienstverlening (om niet)

c. Vereniging "Het Concertgebouworkest"

Aard der activiteiten

De vereniging stelt zich ten doel de belangenbehartiging van haar leden, die allen werknemer zijn van Stichting Koninklijk Concertgebouworkest.

Prestaties door de Vereniging

Ten minste twee bestuursleden van de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest worden benoemd uit een door de Vereniging op te maken bindende opdracht. Het maximum bedraagt een/derde van het totale aantal bestuursleden.

Prestaties jegens de Vereniging

Het Concertgebouworkest verdubbelt de bijdrage van de werknemers aan de Vereniging.

d. Stichting Beheer Vastgoed Koninklijk Concertgebouworkest

Aard der activiteiten

De stichting heeft ten doel het houden, beheren en exploiteren van registergoederen ten behoeve van het Koninklijk Concertgebouworkest.

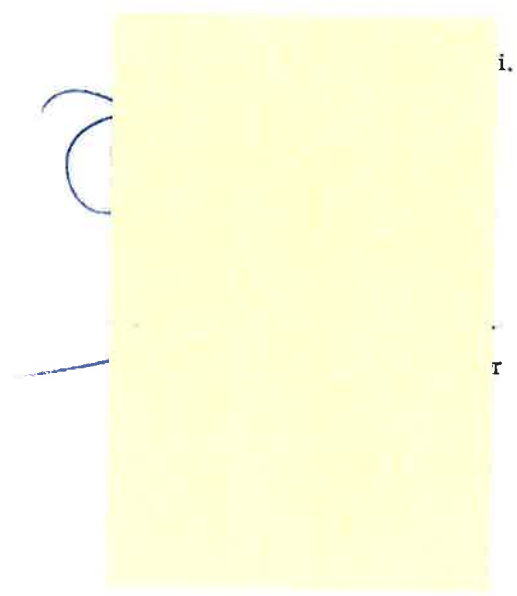
Prestaties door de Stichting Beheer Vastgoed

- Het vanaf eind 2018 beschikbaar stellen van kantoorruimtes voor de staf en van oefenruimtes en een ensemblezaal voor musici van het Koninklijk Concertgebouworkest.

Prestaties jegens de Stichting Beheer Vastgoed

- administratieve dienstverlening (om niet)
- het verstrekken van een lening, zie financiële vaste activa

Amsterdam, 27 maart 2020

7. ACTIVITEITEN EN BEREIK

Toelichting op de totstandkoming van de kwantitatieve gegevens.

De rapportage op de aantallen concerten vindt plaats op basis van het bij het Koninklijk Concertgebouworkest aanwezige planningsstelsel waarin alle diensten en concerten worden geregistreerd.

De rapportage op de bezoekersaantallen vindt plaats op de volgende wijze:

- Concerten in eigen exploitatie: door middel van de in de kassarapportage (borderel) opgenomen aantallen uitgegeven abonnementen en losse kaarten.
- Concerten niet in eigen exploitatie maar wel in het Concertgebouw: door middel van mondelinge navraag naar het aantal uitgegeven abonnementen en losse kaarten bij de concertorganisator.
- Concerten niet in eigen exploitatie, wel in Nederland maar niet in het Concertgebouw: mondelinge rapportage op basis van schatting van de zaalbezetting door meereizende Concertgebouworkest-staf in combinatie met de bij het Concertgebouworkest bekende zaalcapaciteit.
- Concerten niet in eigen exploitatie, buiten Nederland: mondelinge rapportage op basis van schatting van de zaalbezetting door meereizende Concertgebouworkest-staf in combinatie met de bij het Concertgebouworkest bekende zaalcapaciteit, teruggebracht naar gestaffelde gemiddelde zaalcapaciteit per continent/land, rekening houdend met bekende uitschieters. (Europa: capaciteit 1800, 2000 of 2500 (uitschleuter BBC Proms, capaciteit 5000), Noord-Amerika: capaciteit 2000 of 2500 (uitschleuter Carnegie Hall, capaciteit 2800), Japan capaciteit 2000 of 2500)
- Concerten zonder kaartuitgifte (openbare repetities, openluchtconcert) schatting door aanwezige Concertgebouworkest-staf op basis van aantal bezette stoelen binnen de bekende zaalcapaciteit, dan wel mondelinge rapportage door concertorganisator.

In de subsidieaanvraag voor OCW konden alleen begrotingscijfers worden opgegeven voor 2017 en 2020 en niet voor 2019.

De hier gepresenteerde begrotingscijfers gelden voor 2020, maar tevens voor 2019.

PRODUCTIES	Rekening 2019		Activiteitenplan 2019		Rekening 2018	
	aantal		aantal		aantal	
1 Symfonische programma's met grote bezetting (> 80 musicl)	28		35		37	
2 Symfonische programma's met middelgrote bezetting (40-80 musicl)	13		12		15	
3 Symfonische programma's met kleine bezetting (15-40 musicl)	2		1		5	
4 Symfonische programma's totaal (1+2+3)	43		48		57	
5 Programma's ensembles (<15 musicl)	1		0		0	
6 Begeleide programma's	1		1		0	
7 Totaal aantal programma's (4+5+6)	45		49		57	

VOORSTELLINGEN	aantal		aantal		aantal		aantal	
	concerten	bezoeken	concerten	bezoeken	concerten	bezoeken	concerten	bezoeken
8 Reguliere voorstellingen standplaats	86	118.105	80	135.000	102	136.313		
9 Reguliere voorstellingen buiten standplaats	1	1.057	2	2.500	4	6.257		
10 Reguliere voorstellingen buitenland	29	58.290	35	72.500	29	55.071		
11 Reguliere voorstellingen totaal (8+9+10)	116	177.452	117	210.000	135	197.641		
12 Schoolgebonden voorstellingen po	0	0	0	0	0	0		
13 Schoolgebonden voorstellingen vo	0	0	0	0	0	0		
14 Schoolgebonden voorstellingen mbo, ho	0	0	0	0	0	0		
15 Schoolgebonden voorstellingen totaal (12+13+14)	0	0	0	0	0	0		
16 Totaal voorstellingen en bezoeken (11+15)	116	177.452	117	210.000	135	197.641		
17 Aantal begeleidingen	7	9.333	8	12.600	0	0		
Specificatie van bezoeken totaal:								
18 Gratis bezoeken		18.347		6.000		16.181		
19 Betaalde bezoeken		183.077		204.000		193.760		
Overige bezoeken:								
20 Bezoeken website totaal		529.174		500.000		730.966		
21 Aantal unieke bezoekers website		300.518		275.000		452.043		

OVERIGE ACTIVITEITEN	aantal		aantal		aantal		aantal	
	concerten	bezoeken	concerten	bezoeken	concerten	bezoeken	concerten	bezoeken
22 Schoolgebonden activiteiten (po/vo/mbo/ho)	46	1.608	30	1000	41	1.205		
23 Openbare activiteiten	14	14.639	20	12500	10	12.300		
24 Totaal overige activiteiten (22+23)	60	16.247	50	13500	51	13.505		

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Deze controleverklaring is afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de gemeente Amsterdam.

Aan: het bestuur van Stichting Het Koninklijk Concertgebouworkest te Amsterdam.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Het Koninklijk Concertgebouworkest te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Het Koninklijk Concertgebouworkest op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 en het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2017-2020/A-Bis;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking, het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020, het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2017-2020/A-Bis en de bepalingen van en krachtens de WNT.
- is de subsidie besteed voor het doel en de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de exploitatierekening over 2019;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
4. kwantitatieve gegevens.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020, het Controleprotocol Subsidies gemeente Amsterdam 2015, het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2017-2020/A-Bis en de Regeling Controleprotocol WNT 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Het Koninklijk Concertgebouworkest zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 en het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2017-2020/A-Bis is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720, het Accountantsprotocol cultuursubsidies Instellingen 2017-2020 en Controleprotocol Subsidies gemeente Amsterdam 2015. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 en het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2017-2020/A-Bis.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020, het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2017-2020/A-Bis en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020, de Regeling Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle materieel van belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 1 april 2020

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
J.J.H.G. Stengs RA

OVERIGE GEGEVENS

2. BESTEMMING RESULTAAT

Het exploitatieresultaat 2019 bedraagt € 868.462, dit wordt als volgt ten laste gebracht:

vrijval bestemmingsfonds OCW	-258.061
naar algemene reserve	-610.401
totaal	<hr/> -868.462

Bij brief van 21 november 2019 van OCW is medegedeeld dat de voorschriften over het bestemmingsfonds OCW zijn komen te vervallen. De middelen in de bestemmingsfondsen OWC 2013-2017 en OCW zijn onttrokken en aangewend voor de kernactiviteiten van het Concertgebouworkest.

3. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

De maatregelen die genomen zijn in de strijd tegen het Corona-virus hebben impact op de gehele Nederlandse samenleving. Ook het Concertgebouworkest wordt hiermee geconfronteerd. Vanaf 12 maart is het Concertgebouworkest gesloten, mogelijk tot het einde van het seizoen. De sluiting betekent dat diverse categorieën directe en indirecte publieksinkomsten voor 2020 achter zullen blijven op de begroting. Het is vooralsnog onduidelijk in hoeverre wij in staat zullen zijn onze kosten daarop te laten aansluiten. Het eigen vermogen en de liquiditeitspositie is echter voldoende gezond om dit te kunnen opvangen waardoor de gevolgen geen impact op de continuïteit en de jaarrekening 2020 van het Concertgebouworkest hebben.

Voor een nadere uiteenzetting verwijzen wij u naar het bestuursverslag onder hoofdstuk 12.